

1687.

21^{9, 6} Müllerus, Petrus: De gradu doctoris 2 Sampl.
1687 = 1715

22. Müllerus, Petrus: Lex Publica Pavia 69. 2. de
contrah. emt. vend. . . .

23. Müllerus, Petrus: De crimine majestatis Rec. 1712.

24^{4, 2} Müllerus, Petrus: De diebus juridicis . . .
2 Sampl. 1687 = 1711.

25^{2, 2} Müllerus, Petrus: De purificatione in fraudem
creditorum facta. 2 Sampl. 1687 = 1712.

26^{2, 6} Müllerus, Petrus: De pari causa. 1 Sampl. 1687
= 1713.

27. Müllerus, Petrus: De conditionibus donatoris
ultimis voluntatibus adjectis.

28. Müllerus, Petrus: De absurdo.

29^{9, 6} Müllerus, Petrus: De bonis parochialibus. 2 Sampl.
1690 = 1705.

30. Rathius, Henr. Bathus: De concordia

1687.

31. Rahnus, Hier. Balch: De fundo mere hereditario
- 32^{9^{te}} Rahn, Hier. Balch.: De novatibus - - -
33. Säg, Hieron, Caspar: Antiquitates Helveticæ et Palæ
linatus Saxoniæ.
34. Schroederus, Johannes Christianus: Ad legem singularem
C. de inofficioso Testibus.
35. Schroederus, Christianus: Quomodo nuda scientia
crimini quem involvat.
36. Nevoglius, Philippus: De domibus hominis in res sub-
limares deque domus hujus usu.
37. Sturmus, Georgus Adamus: De testimonio peritorum
in arte.
38. Sturmus, Georgus Adamus: De vineis
39. Wedelius, Georgus Wolffgangus, Jac. med. Decanus: Pro-
pempticon inang: De verbo insputato. (ad insputa-
tionem inang. Sigismundi Waxmanni invitat).

io

Pala

rem

nb.

rem

Pro.

ta.

GE

5478.

2
11

PETRI MVLLERI, J^Cti
ET ANTECESSORIS SALANI

TRACTATIO JVRIDICA
DE

GRADV DOCTORIS

Don

Der DOCTOR - *W*ürde

CUI ACCESSIT

JACOBI BORNII J^Cti

PROGRAMMA

DE

PROMOTIONE PER SALTVM.

ACCVRANTE

CHRISTIANO VLTRICO GRYPEN.

JENÆ, Typis PAVLI ERICHII. 1715.

021

1689, 21
1715

LECTORI BENEVOLO

S. P. D.

C. V. GRYPEN.

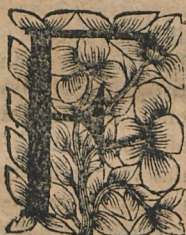
Uam denuo recusam de *Gradu Doctoris* tractationem Tibi, Lector Beneuole, exhibet Typotheta Paulus Erichius, illam haecenus desiderarunt plurimi. Habet ea autorem PETRUM MULLERVM Jure Consultum in hac Salana quondam celeberrimum, à quo publico examini hæc olim commissa erat. Exciderat illa, quod sapius disputationibus euenire solet, jam omnium fere manibus, ideoque de noua atque altera hac editione laborare vel argumenti dignitas postulabat. Programma quidem de *Promotione per Saltum* non est Mulleri nostri, sed JACOBI BORNII Jcti apud Lipsienses quondam egregii atque scriptis etiam plurimis clarissimi, quod merito ab interitu hac ratione liberandum, & ob materiae affinitatem hic adjiendum videbatur. Ceterum his nundinis Lipsiensibus, quæ proxime imminet, cura Pauli Erichii viri integerrimi elegantes P. Mulleri de *Camera Principis & obligatione Camerali* disputationes recusæ prodibunt. Vale. Scribeb. Jenæ 19. Octobris A. O. R.

1714.

PRO.

PROOEMIUM.

Rigent studia literarum, nullo vel admodum paucis inventis earum cultoribus, sineque prämio, neque honore aliquo studium operamque compensent ejus, qui eas sequitur; Contemnantur artes, steriles possessori futura suo;

-- *Quis enim virtutem amplectitur ipsam, prämia si tollas?* uui est ap. Juven. Sat. 10.

Neque frustra Horat. epist. 2.

-- *Aut virtus nomen inane est,*

aut decus & pretium rectè feret experiens vir.

Symmach. lib. 1. ep. 73. *Scimus bonas artes honore nutriri, atque hoc specimen esse florentis Reip. ubi honor merentibus tribuitur.*

Quamobrem boni Principes & moderatores Rerumpp. quibus subjectorum salus cura cordique fuit, id egerè semper, ut propositis præmiis & honoribus ad literas excolendas invitarent, quotquot animum cupidum & capacem ad eas afferent, atque adeò velut virum cœlitus sibi datum observavere, si quem supra vulgi communem sortem eruditum & doctum nacti essent. Salva enim haud dubiè ac incolumis stat civitas, floretque quam diutissimè, cujus Rectores aut ipsi literis & scientia rerum imbuti sunt, aut saltem prudentum & doctorum homi-

num opera & consiliis utuntur. Id quod bene animadvertit Cominaeus Gallus 19. *comm. hist.* ubi *quamcunque*, inquit, *partem Deus vult amplificari & florere, ibi quoque prudentes homines & industrios excitat.* Hanc rem recta ratio cuivis satis insinuat, si quis tamen aliunde testimonium expectet, audiat callidum illum Macedonum Regem, qui cum libertati Atheniensium insidiaretur, ingenuè suis confessus est, facilius sese illa urbe, quam Thebis aut Thessalia potiturum, si non obstaret Demosthenes. Quamobrem callido consilio ei, quam dixi, civitati, pacem obtulit, sub lege, *si sibi oratores suos obsides mitteret*, facile deinde fraudatam consiliariis suis, qui velut praesidium & munimentum urbis erant, oppressurus. Quam illi fraudem populo detexere sub specie elegantis Apologi: Lupum fingeant ovili obtulisse pacem sub conditione, si canes sibi traderet, ea fraudis cogitatione, ut remota custodia canum aditus sibi ad ovile fieret. Apud Livium unius viri prudentia Menenii Agrippæ infensam Senatui plebem & urbe excedentem placasse, & Patribus conciliasse legitur. Cræso etiam responsum accepimus, capi Samios non posse, quoad cum eis Æsopus esset. Quid ergo ille barbarus & apud agrestes natus Licinius apud Aur. Vict. ausus est literas, quas non didicerat *virus & pestem publicam nominare, præcipuè forenses industriam.* J. Casus in Sphæra civitatis, Tyranni, non Principis esse ait, *Academias tollere, artiumque Scholas prohibere.* Et prudens ille Arragoniæ Rex belluinam, non humanam vocem dicebat esse, *ejus, qui negabat convenire Principi alere literatos.* Cæsarem memorat Suetonius omnes Medicinæ & liberalium artium Professores civitate donasse, ut libentius urbem incolerent, quanquam non idem subinde apud Romanos Philosophiæ fatum fuit, de quo Seneca *de consolat. lib. 10. Philosophi*, inquit, *velut corruptiores juventutis ex Roma abire iussi sunt, & Gellius lib. 15. Noct. Att. c. 11. Philosophi Roma pulsi non tantum temporibus*

* (5) *

bus nimis rudibus, nec dum græca doctrina expolitis, sed & Domitiano imperante Senatus consulto eiekti, atque urbe & Italia interdîcti sunt, qua tempestate Epictetus quoque Philosophus propter id Senatus Consultum Roma decessit. Melioribus tamen temporibus magno in honore pretioque habiti sunt. Macrobius in somn. Scip. lib. 2. Soli sapientia otio deditos ut abunde Græcia tulit, ita Roma non nescivit. conf. Sveron. de claris Rbetor. c. 1. Constantinus Magnus quanto studio curaque literarum atque scientiarum studia promotum iuerit, quantumque tribuerit Doctoribus earum atque Professoribus, vel ex l. 6. C. de Profess. & Med. perspicere nobis licet. Neque verò inferiori curâ & sollicitudine artes & scientias promotas voluere maiores nostri summi Germaniæ Imperatores atque Principes, quando erectis sumptu maximo, Academiis sive Scholis publicis, liberali stipendio conduxere Viros doctos variaque rerum scientia eruditos, qui juvenilia ingenia eò confluentium præceptis artium atq; scientiarum imbuerent, propositis certis dignitatum nominibus sive titulis publica festiuitate rituque solenni conferendis, si qui laudabilem cumprimis operam præstitissent literis, ut hõd exantlatæ industriæ præmio & prærogatiuâ dignitatis singulari excitati cæteri ab otio ignobili abstraherentur, & fervore pari se conferrent ad studia. Egregios enim inuitant præmia mores, & bonos non solum metu poenarum, sed & præmiorum exhortatione efficere oportet. arg. l. 1. ff. d. 7. & 7.

CAP. I.

exhibens

Doctoris etymologiam, homonymiam, synonymiam, definitionem atque originem.

III. 2

A 3

SUM-

§. I. Unde deducatur Doctoris vocabulum. II. Quis dicatur Doctor. III. Vocatur etiam Magister. IV. Quando primum Doctores ceperint creari. V. An Doctorum creatio & titulus pugnet cum fide nostrâ.

§. I.

Doctor à docendo dicitur, eoque vocabulo veteres Romanæ eloquentiæ autores significabant omnem, qui docet vel interpretatur; Ita Cicero in epistolis: *Libri juris civilis Doctorem lumenque desiderant.* Eidem 3. de Orat. Isocrates Doctor singularis audit. Sallustius, qui Tacito est rerum Romanarum florentissimus autor, in Orat. C. Marii: *Neque literas græcas didici, quippe quæ ad virtutem Doctoribus nihil profuerunt, illa multò optima doctus sum, hostem ferire, præsidia agitare.* Apud Tacit. 14. *annal.* Neroni assentatores adversus Senecam Præceptorem ejus has voces insurrâsse memorantur: *Finitam Neronis pueritiam, & robur juventutis adesse, exueret magistrum satis amplis Doctoribus instructus majoribus suis.* Pari sensu Constantinus in l. 6. C. de Profess. & Medic. legum Doctores dicit.

§. II. Nobis Doctor est is, cui ob eruditionem excellentiorem legitimis probationibus cognitam titulus iste à Majestate vel ejus nomine ab Academicis collegiis ritu solenni, aut à Comite Palatino codicillis intervenientibus collatus. Eoq; sensu dici Doctor potest, non solum qui actu docet, sed & qui ad docendum aptus est,

Ut quamvis tacet Hermogenes, Cantor tamen, atque optimus est modulator, & Alfenus vaser omni abjecto instrumento artis, clausaque taberna Sutor erat. Horat. l. Sat. 3.

§. III.

* (7) *

§. III. Potest etiam venire generali *Magistri* Vocabulo. Namque sub hoc tanquam genere Baccalarei, Licentiatii, Doctores, quin & milites, & ut in summâ dicam, cujusque disciplina Præceptores comprehenduntur, & sic dicuntur, quod magis cæteris possunt, l. 57. ff. de V. S. ubi Alciat. Festus in voc. Magistri. In quibusdam Academiis, Parisiensi v. gr. Lovaniensi Theologiæ Doctores κατ' ἐξοχὴν dicuntur Magistri nostri, cujus pronominis adjectionem Rebuff. in tract. concordatorum §. 1. idè fieri existimat, quòd sint omnium communes, tam in prædicationibus, quam in lectionibus gratis inserviendo, & veluti Ecclesia dicitur nostra, quia nemini gremium claudit, sic istos. Et porro subdit, aliarum facultatum Doctores non debere vocari nostros. Bernegger. orat. 1. p. 17. istud vocabulum, ubi Deo tribuitur, fiduciam in eum nostram clarissimè exprimere, ubi creaturæ, vanitatem & æmulationem ostendere putat, quod in medio relinquo. Ex eo fit, quod aliquando Magistros Doctoribus anteponi in Principum diplomatis videmus, aut in rescriptis universum literatorum ordinem concernentibus solum magistrorum mentionem fieri, quemadmodum de privilegiis Academiae Tubingensis ab ejus fundatoribus concessis testatur Besold. dissert. de Magistr. c. 7. Literæ Caroli V. ad Viennensem Academiam datæ, quibus Lutheri libros flammis dari mandat, hanc inscriptionem præ se ferunt: Dem Würdigen / unsern lieben andächtigen und getreuen / M. Rector / Magistrern und Doctorn / unser Universität zu Wien / apud Goldast. in Reichs. Sazungen pag. 452. C. 2. libi.

§. IV. Quo potissimum tempore honorum Doctoralium cum cæteris gradibus Scholasticis collatio recipi in Academiis, & frequentari coeperit, non usquequaque certum & expeditum est. Sane quidem jam avo Justiniani legum cultores suis quique nominibus atque titulis honorari, atque à se

se invicem fecerni ex annorum numero, quibus studio juris operabantur, solebant, cum in rem lege *constit. proam. Omnem ff. de jur. doc. rat.* Sed horum alia & diversa longè à nostris ratio est. Illud compertum atque exploratum est, ante Lotharii Saxonis Imper. aetatem gradus istos Academicos ignotos fuisse. Quare, postquam ille quem modò dixi Imperator expeditione in Italiam contra Siciliae Regem Rogerium suscepta sub annum C. 1135. Jus civile Romanorum in certum corpus à Justiniano conclusum in lucem protraxisset ope & consilio Irnerii usus, atque restitutà ei pristinà autoritate, Bononiae proponi tradique publicè jussisset studiosa Juventuti, non adeò aberrare à verò mihi videntur, qui statuunt, simul tunc optimo Principi, quo Juvenum animos ad tractanda majori ardore & industrià Romani Juris studia pelliceret, cogitatum de præmio quodam esse, conferendo iis, qui egregiam istis studiisque operam dedisse, eruditionemque solidiorem sibi comparasse inventi essent, eidemque fortè à Consiliario suo Irnerio Germano homine Doctoris titulum & honorem sub certa solemnitate donandum iis, qui meruissent, suggestum esse, atque primi qui sic creati sunt Doctores Juris, memorantur Bulgarus, Hugolinus, Martinus, Pileus & alii. Quod ubi succedere feliciter, & magnam afferre civili Juri & auctoritatem & incrementum Canonum & Theologiae interpretes vidissent, cum honorem communem suarum facultatum Candidatis fecisse probabile est, ut ita mox Parisiis & ipse Petrus Lombardus primò, & qui ejus Epitomen Sacrae Theologiae didicissent, Theologiae, qui Gratiani decretum, Canonum Doctores creati fuerint, cum antea omnes cujuslibet facultatis interpretes uno communi vocabulo magistrum dicerentur. Ita Seculo XI. venerabiles Magistros Rudolphum & Anselmum in explicatione paginæ divinae præcipuos fuisse in Francia tradit Helmondus apud

Mag-

Magdeb. cent. 11. p. 1048. prout olim Justinianus Antecessores Juris Magistros appellavit, §. 1. *Const. de jur. doc. rat. in l. 16. §. 2. ff. de rec. arb.* Sabinus Castii Magister dictus. *add. l. 7. C. de Profess. & Medic. Matth. Stephani de Jurid. lib. 3. p. 2. c. 14. num. 53. & sequ.* Aliis è contrario visum est, Canonum interpretibus istos honores primum usurpatos, eo consilio, ut cum viderent subita recens inventi & recepti Scholis Romani Juris incrementa, Decreto suam conservarent autoritatem, Juvenumque animos certatim ad Romani Juris studia transituros sibi novo isto honore conciliarent, atque sic ab iis demum æmulatione mutua ad civilis sapientiæ cultores traductos. vid. *Limn. de J. publ. lib. 3. c. 8. n. 2.*

§. V. Prius autem quam hinc me moveam, non possum non respondere iis, qui laqueum injicere conscientiae nostrae, & honores Academicos non posse à quoquam salvâ pietate & fide nostra conferri petique contendere ausi sint. Primus hanc litem nobis intendit, & verba Christi ex novo foedere nobis objecit tempore Lutheri, à quo secessionem fecit, D. Andreas Bodenstein Carolstadius; homo malè ferriatus, nugator ingens, & Anabaptistico furore correptus, quem Philippus Melanchton vocavit à literis initialibus das böse A. B. C. qui non solum ipse Doctoris titulum abnuit, & Frater Andreas, quam Doctor audire maluit, sed & cum Promotoris vicem aliquando sustinens Doctoratus honores Johanni Westermanno & Godscalco Grapio conferret, publicè testatus est presente Luthero, (qui in actis Decanatus Collegii Theologici Academiae Wittebergensis suâ hæc consignavit manu) se posthac nemini amplius gradum esse collaturum, eò quod promovendo alios in Doctores, sciens ac prudens faceret contra voluntatem Christi. Et Cinglius in Epistol. ad Bugenhagium scribit, se cum fastidio legere illos titulos: Doctor & Professor Theologiae. Adversari autem

his titulis credunt Christum eo, quod apud Matth. 23. v. 8. discipulis suis dicit: *Vos autem nolite vocari Rabbi: Unus enim est Magister vester Christus, omnes autem vos fratres estis.* At enim scire debent, Christum ibi non nosse literatorum hosce titulos in eruditionis præmium & ad excitandam cæterorum industriam publica autoritate merentibus collatos, sed privata autoritate, sed ambitione quadam & arrogantia temerè sibi sumptos, atque eo cum primis Phariseos notabat, qui sibi potestatem quidvis pro lubitu in Ecclesia statuendi, condendi, præcipiendi vindicabant, falsò persuasi, se omnis sapientia thesaurum possidere; à quâ arrogantia Christus discipulos suos voluit esse alienos. D. Præses in *disp. cui tit. est: Templum honoris tb. 4.* Est alius quidam recentior, qui non ausus se credere luci, sed ficto nomine Hippolithum à Lapide sese ferens in præmio famosi scripti *de Ratione status* multa in Doctorum invidiam evomuit, eosque cum Justiniano Jure ex orbe Romano, si per eum staret, proscriptos vellet: sed cum privatum odium specie boni publici tegere videatur, nihil ei repono.

CAP. II.

ubi agitur

de

Personis gradum Doctoris Conferentibus.

SUMMARIÆ.

- I. *Doctores creat Imperator & Rex Romanorum.* II. *An & Vicarii Imperii?* III. *Quid olim de Doctoribus Leiden- sibus?* IV. *Imperator hoc jus suum per alios exercere solet.* V. *Imp. unico verbo creare Doctorem potest, idone- um tamen.* VI. *Quid de Pontifice Romano statuendum.*

§. I.

Juls & potestas tribuendi Lauream Doctoralem ei, penes quem est summa in quaque Republica potestas, & in Imperio Romano soli Imperatori competit, ejusque reservatis accensetur Ord. Cam. p. 1. t. 3. §. desgleichen. Stamler. de Reserv. §. 56. quem inde Baldus Oceano comparat, quod ab eo dignitates omnes fluant, resluent, atque deriventur ad alios, l. 1. ff. de leg. Jul. amb. Olim quoque publice de jure respondendi potestas à solo Imperatore petenda & impetranda erat, l. 2. §. pen. ff. de O. J. Imperatorem cum dico, non excludo Regem Romanorum, alleg. Ord. Cam. quippe & iste propria potestate & eadem quâ Cæsar vi electionis in Imperio pollet, nisi quod ejus exercitium sit suspensum, demumque committente vel impedito Cæsare sese exerat. Conf. Magn. Dn. Lyncker. dissert. de Rege Rom. lit. e. De eo, qui mortuo Imperatore eligitur, mox in Imperatorem promovendus, quomodo in Aureâ Bulla Rex Rom. accipitur, nulla jûsta dubitatio est, cum omnem potestatem atque vim ab ipsa electione habeat, vid. A. B. c. 2. §. 5. neque satis idonea ex causa hic aliquid Pontificiæ coronationi tribuerit de vota Papali nomini antiquitas, vid. Sixtin. de Regal. lib. 1. c. 4. num. 9. & seqq.

§. II. De Electore Palatino & Saxone Imperio vacante an idem possint, dubitatur. Qui id affirmant, dicunt Vicarios posse ea omnia, quæ Imperator, cujus vicem gerunt, nisi quid specialiter ipsis sit interdictum, inter quæ cum non inveniatur jus erigendi vel confirmandi Academias, consequens esse eos recte hac uti potestate. Qui contrarium tuentur, ajunt Vicarios nullam aliam habere potestatem, quam quæ A. B. Car. IV. c. 5. expressa, nec enim frustra Carolum ibi referre quasdam species eorum, quæ Vicariis competunt, neque hactenus exemplum visum confirmatæ à Vicariis Academiæ.

§. III. Ex eo de jure Academiae Lugdunensis ab ordinibus uniti Belgii Anno 1575, institutae olim disputatum, & Doctoribus ibi creatis status controversiam apud externos motam memini, quos ob id Leidenses dictos scribit Speidelius in verb. Academia. Weil sie sich viel leyden müßten. & pacto demum à Gallo Angloque obtinuerunt Batavi, ut Doctores à se creatos in suis ditionibus approbarent, quod ex Meterano refert Besold. 1. *polit.* 12. §. 3. *num.* 31. Quamobrem Limnaeus *lib.* 8. *Jur. publ.* c. 8. *num.* 29. Nulli sanè ego, inquit, suavor fuerim, Lugduni Batavorum gradum ut assumat Doctoris. Licet enim in Gallia & Anglia ex pactione modo relata fortassis pro tali reputabitur; in Imperio contra ve-reor, ut contradictionem effugiat. Sane quidem Belgium feudali nexu Imperio subjectum fuisse ipsi Belgæ in supplici libello Cæsari Principibusque Germania oblato Anno 1570. fatentur, quo de vid. Limn. *tom.* 4. *p.* 83. & antiquissimis temporibus pars Imperii fuere. Fr. Irenicus *lib.* 1. *Exec. Germ.* c. 19. atque à Car. V. Imp. tractatu cum ordinibus habito de novo Imperii feudum constitutum est, publicumque super ea re compositum instrumentum Anno 1548. At postquam excusso Hispani jugo libertatem armis sibi vindicarunt, simul Imperio obsequium denegare, pro liberis sese gerere, legatos excipere & mittere, omniaque jura *αὐτοκρατορίας* sibi usurpare coeperunt. Certè pace cum Hispano Anno 1648. Monasterii conclusa, eademque à Ferdinando II. Imp. confirmata omni jure in eos cessum etiam ab Imperio videtur, ut hodie tantum de justa promotione dubitare fas haud sit.

§. IV. Exercet autem Imperator hoc jus suum ple-rumque per alios; per Academica collegia puta, vel per Comes Palatinos; quibus tamen de sua potestate asserentibus citra exhibitionem concessionis sive privilegii credendum non est, Sixtinus *de Regalib.* c. 4. *n.* 111. Ab his qui creantur

Docto-

Doctores, eos vulgus bullatos vocat, à bulla seu sigillo diplomatibus eorum à Comitibus adjuncto, aliquando Codicillares audiunt à codicillis seu diplomatibus. De horum jure & privilegiis infra pluribus. Jam illud videbimus, an hanc potestatem à Cæsare sibi concessam exerere quoque in Academicis queat Comes? Movet hanc quæstionem, at non decidit Thomas Sagittarius *disp. de Comit. Palat. thes. 25. lit. d.* Négat Magnif. Dn. Bechmann. *ad A. B. tit. 5.* atque hîc Jenæ cum id aliquando auderet Nicol. Reusnerus, Com. Palat. ceteri Proceres Academiae resistere, nec permisere Doctores in civitate vi comitivæ ut crearet. Quid si ex comitiva ostendi possit voluntas Principis, potestatem Comitibus sui eo usque protensam volentis, num id ei etiam in Academicis liceat? Archiduces Austriae, quod obiter addo, ex Caroli V. singulari concessione obtinere potestatem creandi Comites, Barones, Nobiles & Doctores, Sixtin. *de Regal. lib. 1. c. 4. n. 34.* Limn. *de J. publ. lib. 5. c. 2.*

§. V. Ipse tamen Imperator id rarò per se & *à vicis* exequitur: Unicum ejus rei habere se exemplum Linnæus scribit in Rudolpho II. Imperatore, qui Barthol. Bezius Tyrolensem, Oratorem Legationi ad portam Ottomannicam destinatum majoris dignitatis atque reputationis gratia dato diplomate Doctorem juris renunciavit Laurent. Ohm. *de Jur. Episc. th. 17. lit. d.* simili exemplo Magnus Moscoviæ Dux quendam natione Germanum, cujus peritiam in arte medica jam in se probè deprehenderat, cum licentiam rogasset proficiscendi in quandam Germaniæ Academiam, ibique capiendi gradum Doctoris, ipse Doctorem Medicinæ cum diplomate magnifico proclamasse refertur ab Adamo Oleario *Itin. Persic. c. 6.* Atque id ab Imperatore fieri posse vel unico verbo citra omnem solennitatem tradit Angel. in *l. 1. C. de sent. pass.* quod tamen ita capiendum putem, si, quem

quem facere Doctorem intendit, plane non sit indignus, atque omnis scientiæ expertus, sed cujus eruditionem jam cognitam & perspectam habeat. Nam cum Doctoratus non sit nuda & simplex dignitas, sed quæ doctrinæ & eruditioni tanquam fundamento innitatur, non potest facere Doctorem hominem planè rudem & inscium: Neque enim inscitia ejusmodi impedimentum est, quod dispensatione Principis tolli suppressivè queat, neque defectus aliquis est in Principe, sed in subjecto. Id quod Sigismundus Imperator in Conventu quodam Basileensi confessus est cuidam Georgio Fiscello legum Doctori, quem ipse ulterius equestri dignitate ornaverat. Hic cum diu staret anceps animi, partibus nobilium literatorum, an equestrium sese sociaret, tandem missa dubitatione ad equites transiturus erat. Quod animadvertens Imperator: *Parum consideratè*, inquit, *agis Fiscelle, Doctores Equitibus qui postponis. Ego enim Equites uno die mille fecerim, Doctorem mille annis unum non fecerim.* Perinde atque ille cuidam peregrinum vocabulum Tibenii Cæsaris defendenti, atque esse & id latinum, & si non esset, futurum dicenti, respondit eum mentiri: *Hominibus enim civitatem Principem dare posse, verbis non posse.* vid. Sveton. *de illustr. Gramm. c. 21.* Imperare quidem Princeps suis potest, ut pro Doctore habeatur etiam indignus & indoctus, non tamen facile cuiquam ille videri debet velle vulgare augmentum Doctorum nomen & pro Doctore observandum obtrudere, qui nihil minus quam docere possit, ad discipulorum ipse subsellia ablegandus.

§. VI. De Pontifice Romano an idem possit, quaritur? Sanè postquam Hierarchiam quandam independentem apud suos sibi stabilivit, eoque relatas etiam Academicas cupit; Postquam, inquam, à multis retrò seculis Academicas & fundavit, & fundaturis auctoritatem & privilegia dedit,

dit, etiam in ditionibus Romano Imperio subjectis non repugnante Imperatore, non negaverim suam autoritatem ejusmodi Academiis, neque Doctoribus ibi creatis jura & privilegia ibi obtenta impugnatum iverim, non quod suo jure hoc facere credam Pontificem, sed quod contiventia sua Imperator ausa Pontificis confirmare, eique manus ad reservata sua extendenti eo, quod non contradicit, consentire videatur, *arg. l. 63. §. scientibus ff. de re jud.* vel potius valere quis dixerit hic gesta Pontificis, perinde ac valere, quæ gerebantur à Barbario Philippo, qui cum servus esset, errore populi liberum hominem esse putantis, praturam obtinuit, *l. 3. ff. de off. Prat.* Idem nobis judicium est de iis, quos ipse Pontifex interveniente bulla, vel per eos, quibus hoc speciatim mandat, vel per Advocatos Consistoriales Romæ, seu Rotæ Romanæ, quam vocant, quibus inter cætera privilegia indulgit, ut possint laureâ Doctorali insignire, quos ea dignos invenerint, renunciavit Doctores. Hujus rei exemplum celebre superioris seculi Valent. Rotmar. *annal. Acad. Ingolst. subministrat Middendorp. de Acad. l. 1. c. 13.* de Friderico Staphylo homine Germano. Hic Theologiam & Juris Canonici prudentiam non indoctus, sed qui usorem domum duxisset, summos honores à Facultate Ingolstadiensi petiit, sed ob causam, quam dixi, rejectus à Pontifice Romano interventu Ferdinandi I. Cæsaris obtinuit, ut per Episcopum Salisburgensem, cui hanc potestatem delegavit Pontifex, in ipsis Conciliis Augustanis adhibito solenni ritu inter Doctores codicillares adscriberetur. Leo X. Pontifex Romanus Ennium Verulani Episcopum in Helvetiam ablegasse traditur, data ei inter alia potestate promovendi ad Doctoratum cæterosque gradus Academicos servatis debitis solennitatibus & constitutione Viennensis Concilii quadraginta personas idoneas & sufficienti examine probatas,

bas, quæ omni jure & prærogativâ gauderent, quibus cæteri in Academiis legitime promoti, *Limn. in add. ad lib. 8. c. 8. n. 14. ex Hottinger. Dissert. de meth. legendi histor. Helvet. p. 522.*

CAP. III.

tractat

De Personis Gradum Doctoris acquirentibus.

S U M M A R I A.

- I. *Quis possit acquirere gradum Doctoris? II. Quâ ætate possit? III. Quanto tempore studiis adfuisse Candidatum oporteat? IV. An spurius fieri Doctor possit? V. An legitimatus? VI. An Judeus? VII. An femina? VIII. An mortuus?*

§. I.

Hanc dignitatem qui ambiunt, eos honestæ vitæ & famæ esse, probis moribus, eruditione & doctrina solida per plures annos studiis & laboribus indefessis partâ excellere oportet, *l. 7. C. de Profess. & Med. l. 2. §. fin. ff. de Orig. Jur.* Neque quicquam interesse puto domi ne & in patriâ literis studuerit, & privata industria sufficientem sibi comparaverit eruditionem, an extra eam in Academiis ex ore Doctorum publicè vel privatim profitentium scientiam idoneam haulerit. *D. Præses de studio juris tractando part. poster. in princip.* Cui non adversatur, quod privilegia studiosis, qui peregrinantur, qui amore scientiæ sunt exules, concessa legimus in *Aurb. Habita C. ne filius pro patr. id quod in contrarium movet Jul. Pacium ad d. Aurb. c. 4. n. 8.* Fuit quidem hæc una ex causis, quæ Fridericum movere, quare

quare tam liberaliter indulgeret studiosis, sed non sola, sed non palmaria causa est, quæ licet cesset in eo, qui domi studet, non tamen cessant ceteræ, quæ magno numero ibi recensentur. Una ergò cessante, reliquæ nihilominus jus suum asserere scholari possunt, vid. Dd. in §. *affinitatis Inst. de Nupt. l. si non ex alia sententia ff. de hered. instit. c. inter ceteras de rescript.* Tiraq. in tr. *cessante causa limit. 22.*

§. II. Qua vero ætate quis ad Doctoratum aspirare possit, de eò nihil certi statutum, neque verò statui potest. Habenda enim hic vel maximè ratio est doctrinæ & eruditionis, quam non eodem omnes tempore assequuntur, cùm sint ingenii & indolis varia varii, nec parem quique animum vel ardorem ad studia afferunt, multos etiam fortuna in ipso studiorum cursu si non destituit, at certè remoratur, ut ferius perveniant eò, quo si benignioribus fatis usi fuissent, multò citius pervenissent. Sunt tamen, qui 25. ætatis annum hujus dignitatis Candidato præfigunt, tum quod nemo minor ad Rempublicam administrandam, honoresve in Republ. gerendos admittatur, *l. 8. ff. de mun. & honor. tum quod fragile sit & infirmum minoris ætatis consilium, multisque captionibus & insidiis suppositum, l. i. ff. de minor. & imprudenti imperio regatur secundum Leon. Nov. 28. adeoque res sit futura periculi plena, spem & vitam laborantium, quod Doctorum & Advocatorum officium est, l. 14. C. de Adv. i. huic ætati permittere, & Menochio Juvenis Advocatus litium confusor dicitur, d. arb. jud. qu. c. 87. & 192. atque inde nec ad tutelam curamve subeundam admittatur, §. *Item major Inst. de excus. tut.* Sed his occurri facile potest: neque enim ista definitio *l. 8. ff. de mun. & honor.* tam universalis & necessaria est, quin ab eà ex causa recedi solet, *l. ii. ff. de decur.* Nam & minori consularum delatum esse constat, non solum ex *l. un. ff. de Conf. sed & ex l. 14. C. de relig.**

relig. & sumt. fun. & l. fin. C. de privi. eor. qui sacr. pal. mil.
 quarum subscriptiones Honorum nobilem puerum praeferunt, quod fit vel dispensatione Principis, *d. l. ii. vel beneficio liberorum, l. 2. ff. de min. vel ob penuriam hominum, qui sint idonei ad Remp. tuendam, l. 2. C. qui etat. vel prof. se excuf. lib. 10. δι' ἐπιταρ' εὐδὲν βελτιώτων*, ut loquitur Plutarchus in Bruto. Deinde diversitas magna intercedit inter administrationem Reipublicae honoresque in eâ gerendos, & inter augustum Doctoris gradum; hic enim titulus est sine administratione. Denique est alia ratio tutelae curave deferendae, alia ejus, qui causam alterius apud Judicem orat. Ibi nihil imputari pupillo potest, quod minore elegit: Clienti qui major est, potest, adeoque æquo animo feret, si quod sibi damnum inconsultâ Advocati minoris electione accesserit, *l. 23. de minor. præterea tutor pupilli esse nequit minor, quia uterque favore dignus, adeoque ob ætatis lubricum restitutione in integrum adjuvandus, quod cum simul fieri non possit, repellendus minor erat à munere tutelae.* Quibus omnibus & illud addo, quod quemadmodum aliâs malitia, ita hic scientia videatur ætatem supplere. Proinde ego cum illis sentio, qui post annum 17. juvenem Doctoris gradum ambientem audiendum volunt, modò sufficienti doctrina & eruditione ista ætate veniat instructus. Eo namque tempore potest quis absolvisse studia sua, & ad docendum aptus esse. Hæc ætate vel paulò majori Nerva filius publicè de jure respondisse fertur, *l. 1. §. 3. ff. de postul. nec non Celsus, qui passim in jure Adolefcens appellatur, l. 59. §. 3. ff. de V. O.* Hæc ætate quis Judex esse potest, *l. 57. de re jud. Bartolum, quem Principem Legistarum appellat Jason in l. 1. C. de summ. Trin. anno 17. de jure disputasse refert ejus discipulus Angel. de Perusio in l. 1. §. pueritiam de postul. & ipse de se Br. testatur in l. quidam cum filium d. V. O.*

Se legibus studere cœpisse anno 13. & anno 20. publice repetiisse & disputasse, demum anno ætatis 21. gradum Doctoratus adeptum. Ipse Angel. cœpit advocare 20. anno, & in Doctorem assumi & legere anno 24. ut idem indicat in *d. l. i. Mynsinger.* annos natus 21. publicè docuit, quod scribit ipse 4. *Obs. 29. n. 2.* Hujusmodi exempla plura & recentiora, quæ nova hodiè non sunt, in promptu essent, nisi chartæ parcendum putarem.

§. III. Pari modo nec certum aliquod temporis spatium studiis tractandis definiri potest, cum semper alii aliis velocius proficiant. Et naturæ legem ponere videntur, quæ vel cum Cagnol. *in proem. n. 226.* decennium, vel septennium cum Pontifice in *c. cum ex eo 34. d. elect. in 6.* vel quinquennium *ex l. omnem §. sed quia in proem. ff.* studiis dandum præcisè præscribunt. Non diu studuisse, sed benè, laudandum est. *c. gloria episcopi in fin. 12. quest. 2.* Sed neque repellendi à studiis, qui demum post 25. annum ad eam animam adjiciunt, cum Musæ omnibus sint amicæ, necante quem deserant, quam deserantur, nec ulla sit ætas ad discendum sera, *l. 20. ff. de fideicomm. libert.* contra quàm Dd. vulgò in *l. 1. C. qui ætat. vel. profess. lib. 10.* hinc notat Johan. Faber, se jactare solere in eos, qui serò ad studia appellunt animum: *Eris, Amice, Advocatus in altero seculo.* Et Baldum, cum provectoris ætatis ad Jurisprudentiam se contulisset, ita excepisse fertur Bartolus: *Tardè venisti Balde!* apra quidem magis est studiis tractandis ætas juvenilis, quàm robusta, nec tamen idèd hæc planè excludenda. Servius Sulpitius grandiori ætate se dedit studio juris Q. Mucii objugatione excitatus, & tamen in magnum avi sui JCrum evasit, *l. 2. §. 43. ff. de O. J.* Accursium quoque jam quadragenarium sese addixisse juri discendo fama est.

§. IV. Qui infamia & vitæ turpitudine aliqua sese notarunt,

tarunt, procul arcentur ab augusto Doctorum honore, & in uniuersum illis dignitatum portæ clausæ sunt, *l. 2. C. de dignitat. lib. 12.* Spurius an eò eniri possit, quæsitum & disceptatum multis est? Equidem putaverim, si quis fornicatione matris adpersam natalibus maculam vitæ & morum honestate eluat, & industria sua ingenique felicitate sibi eam eruditionem & rerum diuinarum atque humanarum scientiam comparet, ut non indignum se eo honore graduum Academicorum diribitoribus præbeat, eum in numerum Doctorum adfisci citra contaminationem augusti ordinis posse. Nam infamiam crimine nostro nobis accersimus, *arg. §. 1. Inst. de obl. qua ex del. nasc.* nec matris calamitas nocere filiis debet, *pr. Inst. de ingen.* qui nihil admiserit, non sunt puniendi, *l. 131. de V. S.* quippe nasci ex fornicatione non filii, sed parentis peccatum est, *l. fin. C. de nat. lib.* Spuriis dignitatis portæ patent, admittuntur ad decurionatum, *l. 6. ff. de decur. l. 3. §. 2. eod.* qui dignitas est, *d. l. 6. l. 7. §. 2. l. 12. §. 2. ff. l. 3. C. d. t. de decur.* neque iure notati reperiuntur, neque graves & cordati viri eos notant: quare nec ciuium numero & iure excludi possunt. Menoch. *d. arb. Jud. qu. lib. 2. cent. 5. c. 454. n. 17.* & fusè Palæott. *tract. de spur. §. not. c. 13.* quo scripto causam spuriorum paulò largius aliquando tueretur, & suam unâ tueri multis creditur, qui tamen ad Cardinalatum euectus est. Bartolus, magnum apud Practicorum filios nomen, expositus & per fratrem quandam Clericum collectus & educatus erat. Item Joh. Andrea, quem verificæ scientiæ Juris Canonici Patrem Bl. vocat, & Fr. Zabarella cognomento Cardinalis in *Proem. Clemi* solum plus illuminasse Jus Canon. scribit, quam omnes alii Doctores simul centum annis, incertâ uenere conceptus in lucem prodiit. Ex Pontificibus Romanis octo recenset Palæott. *d. tr. c. ult.* qui fuerint Spurii. At Imper. Friderico

II. olim in Comitibus publicis Merseburgi habitis impositum ab Imperii Principibus, fidem natalium suorum idoneis ad hoc prolatis documentis vindicare, teste Spangenberg. in Chron. Saxon. pag. 247. De consuetudine Spurios Doctorari scribit Benius *de privil. Jct. p. 3. c. 54. n. 7.* quæ tamen non universalis est, sed statuta & mores Collegiorum Academicorum in eâ re variant, alibi admittuntur, alibi verò rejiciuntur. Apud Tubingenses eos admitti testatur Besehold. *d. Jur. Academ. c. 4. n. 7. qu. 4.* Jason olim apud Mediolanenses eâ de causâ repulsam tulit. Nimis ergò præcepti judicium est Vivii *decis. 162. n. 10. lib. 1.* quod Spurios non magis possit fieri Doctor, quam asinus homo.

§. V. Planè ferendi non sunt, qui ne quidem legitimos admittunt, eosque adhuc dum inter naturales, imò etiam infames referunt, quos inter etiam est Mynsing. *4. Obs. 31.* ac proinde à rebus dignitatem annexam habentibus submovent, ea ratione inducti, quod legitimatio non omnem maculam abstergat, & infamia remaneat infamia, licet causa ejus sit extincta. Esse enim legitimationem similem Alchymia, quæ faciat aliquid apparere, quod non est, vel ut alii loquuntur, manere cicatricem & lituram in legitimo, ut ex sententia Baldi refert Tiraquell. *d. nobil. c. 15. n. 18.* Certè isti juri ac potestati Principis vim inferunt, ejusque beneficium, quod benignâ interpretatione fuerat producendum *l. 3. ff. de const. Princ.* planè sterile & inane reddunt. Ea vis est legitimationis, ut omnem notam illegitimæ nativitatæ tollat, ponatque legitimum in eum statum, quo sunt illi, qui ab initio ex justo & legitimo thoro concepti & nati sunt, horumque jure utatur Nov. *74. c. 1. §. 2. Nov. 29. c. 1. §. 3. l. 10. §. 3. ff. de in jus voc. l. 2. l. 3. ff. de natal. restit.*

§. VI. Judæus si non juris, an saltem Medicinæ Do-

Et fieri possit, quaritur? De eo loquor, qui non exuta pri-
 stinâ impicitate & *amicis* coetui fidelium se confociavit, &
 non minus hoc atque illud nego, eò, quod generaliter huic
 hominum generi administrationes & dignitates interdictæ
 sunt *l. fin. C. de jud. & cælic.* neque Judices, arbitri, assesso-
 res aut consultores esse possunt, *l. 15. C. cod. c. cum sit 16. de
 jud. c. ex speciali 18. eod. & Canonico jure disertè cautum, ut
 nullus eorum, qui in sacro sunt ordine, aut laicus aliquem
 Judæorum in infirmitatibus suis consulat, aut medicinam ab
 eis percipiat, c. nullus 13. caus. 28. qv. 1. & abstinendum Chri-
 stianis, quoad ejus fieri potest, consuetudine & familiaritate
 nimia Judæorum, ne fortè corrumpantur aut seducantur, c.
sepè 12. d. caus. & qv. ac porrò nec pro obstetricibus aut nu-
 tricibus inservire Christianis mulieribus Judææ, aut contra
 possunt, *c. 8. c. 13. de Jud.* nec servitia præstare in domo Ju-
 dæi Christiano licet, *c. 5. eod.* quibus accedit, quod Judæi ple-
 rique omnes sint usurarii publici, adeoque infames habeantur
 à Christianis, *c. 2. §. fin. caus. 3. qv. 7.* & vestitu à perso-
 nis honestioribus distinguantur *Ord. Polit. Fr. anno 1577. von
 der Juden Kleidung.* nec est, quod quis objiciat, & servos
 fuisse Medicos olim apud Romanos, *l. 10. §. 1. de ann. leg. l.
 41. §. 6. de fideic. libr. l. 1. §. 5. C. de comm. serv. man. l. 3.
 pr. C. comm. de legat.* Eaimverò Empiricos & Chirurgo-
 s illos magis dixeris, quam Medicos, qui non tam arte quam
 usu & experientia medicandi facultatem sibi quaesiverit, *arg.
 §. 6. Inst. de leg. Aquil. l. 7. sub fin. l. seq. 8. ff. eod. l. 4. ff. de
 Sicar.* Ingeniuos etiam invenimus dedisse operam Medicæ
 arti, & in summo honore à Principibus Romanis habitos,
 quod ex Tacit. *4. ann. c. 3.* colligere est, ubi: *Sumitur, in-
 quit, in conscientiam Eudemus, amicus & Medicus Livie spe-
 cie artis frequens secretis.* Idem *6. annab. 50.* *Chacicles Medi-
 cus Tiberii Amicus.* Sic *Sveton. in August. Cæs. Artorium Me-
 dicum**

dicum Augusti amicum appellat. Quam sententiam respon-
so suo comprobarunt Helmestadienses Mens. Feb. 1611. quod
exhibet Magnif. Dn. Bechm. *tr. de privil. stud. c. 8.*

§. VII. Porrò de foemina nonnulli quærent, utrum
ad gradum Doctoris aspirare possit? Sanè natura sequiorem
sexum æquè atque mares anima rationali, sive eis anima rati-
onalis facultatibus, quæ in studiis humanitatis, in Philoso-
phiâ ceterisque scientiarum generibus institui, & eruditione
solida imbui possint, instruit. Valent iudicio, quo me-
dia, quibus ad eruditionem pervenitur, apprehendere, asti-
mare, atque approbare queunt: Valent memoriâ, qua, quæ
apprehendere, custodiant. Apud Romanos etiam foemina-
nas artibus liberalibus institui solitas fuisse probat *l. 4. ff. ubi
pupill. educ. vel mor. deb.* Quid? Quod exempla prostant,
quam plurima earum foeminarum, quæ doctrina & erudi-
tione famam immortalem apud posteros sibi quæsiwere.
Quamquàm id rarius contingit, & ut plurimum ad eam per-
fectionem, quò masculi, non entuntur foemina. Quoni-
am ergò gradus Scholastici potissimum in præmium acqui-
sitæ studiis impigris doctrinæ & eruditionis sunt recepti, vi-
deri posset, nullam esse causam, ob quam eas foemineo ge-
neri denegemus. Elisabetha Johanna Westonia Virgo Ang-
la lauream poëticam obtinuit à Paulo Melisso Franco Co-
mit. Pal. & Equit. aur. Civ. Rom. quod constat ex Sapphico
ejus carmine, quod dictæ foemina misit cum hâc clausulâ:

*Quid Palatinus Comes eruditæ
Insuper vati tribuam benignus?
Lauream? Daphnea tuos decebit
Laurea Crines.*

Quia imò si exemplis rem conficimus, quædam Isabella Lo-
sa

fa Corduensis, doctissima apud Hispanos foemina, sed jam viro alligata ad summos Doctoris honores in Theologia eve-
cta est. Alia Bononiensis Beltizia Gozadina Virgo Docto-
rales honores in Jure Bononiae abstulit, ac primò Institutio-
nes Juris privatim studiosae juventuti exposuit, tanto applau-
su, ut mox ad publicam professionem vocaretur, si verus est
Hilarion de Coste des eloges & vies des Regines, Princesses &c. ex quo hæc producit Limnæus *in add. ad J. pub. lib. 8. c. 8. n. 96.* De filia Accursii Glossatoris refert Penciroll. *do clar. legg. interpr. lib. 2. c. 29.* quod Bononiae publicè jus civile docuerit. Quicquid de eo sit, masculorum eruditio-
ni debetur iste honor, hi ad docendum auctorandi. Fœ-
minæ sese abstineant docendi munere, & consortiis mascu-
lorum potius se subtrahant, pudicitiae suæ memores & ope-
rum, quæ eis natura permisit, & quibus eas jussit abstinere, licet summa atque optima opinionis constituta, *l. 6. C. de recept. arb.* Fœminæ ab omnibus officiis civilibus vel publicis remotæ sunt, teste Ulpiano in *l. 2. ff. de R. J.* ubi De-
cius, *c. mulierem 33. qv. 5. Br. in l. fin. num. 16. ff. de coll. ill. & in l. 1. n. 18. C. de dignitatib. 12.* Γυναικὶ κἀναμὸν ἢ σὺν τῷ Πέγει, ut Poëta apud Aristot. *lib. 1. polit. 8.* monet.

§. VIII. Tandem & illud quæri video, num mortuo possint conferri insignia Doctoris? quo de dubitat Abb. in *c. à nobis de sent. excomm.* Affirmat illud Fagnan. *in libell. problem. cum meth. Jur. Univ. 132.* motus eò, quod possit nobilitari, cum & stipulatio post mortem facta hodiè valeat, §. *post mortem Inst. de inutil. stipul.* Item legatum & fideicommissum relinqui, *l. un. C. ut actio ab hered.* Et scribit Spartianus Adrianum Imperatorem recusasse triumphum, qui Trajano nuper defuncto debitus erat, imaginemque ipsius Trajani curru Triumphali vectam, ne post mortem Triumpho amitteret dignitatem. Porro si propter criminis atrocitatem in

cor-

corpus ejus, qui in necem Principis aliquid machinatus est, animadverti, & memoria damnari potest, *l. quisquis s. C. ad L. Jul. Majest.* Consequens videtur esse ex adverso, ut, qui generoso consilio & virtute sui corporis objectu necem cervicibus Principis imminentem avertit, ob egregium istud facinus insigni aliquo honore decorari & nobilitari possit, cum faciliores ad præmia quam pœnas esse soleamus, *c. odia de R. 7. in 6.* Verùm hic frustra à nobilitate equestri ad literatam argumentum ducitur. Nam Doctorum nobilitas personalis est, & cum persona interit. Illa verò equestris est hereditaria, & eo commodo fruitur filius ex nobilitate defuncto Patri collata, ut ne ipsius nobilitas censeatur nova, sed à patre in se derivata. Quid? quod doctoralis dignitas Candidato confertur, ut aliquando doceat, quod frustra speres in eo, qui in rebus humanis esse desit.

CAP. IV.

agens de

Modo ac ritu in promovendis Doctoribus adhiberi solito.

S U M M A R I A.

- I. *Gradatim ad summum Doctoris honorem ascendendum.*
- II. *Eruditio Doctorandi legitimis examinibus probanda.*
- III. *Certi ritus ac solemnitates adhibenda.*

§. I.

Olim ad summos cujusque facultatis honores & gradum supremum Doctoratus contendentibus per duos inferiores Baccalaureatus vel Licentiæ gradus eò emergendum erat, ex eoque graduum appellatio in scholis recepta.

D

pta.

pta. Gradus enim quasi processus quidam est, ex inferiori loco ad superiorem, teste Varr. *d. Ling. Lat. l. 4. c. 35.* Baccalaureatus primo alteroque anno conferebatur iis, qui tyrocinia deposuerunt, & vel abbreviaturas legere norunt, Ruland. *de Commiss. p. 1. lib. 1. c. 14. in fin.* Hic gradus in plerisque Academiis ab usu recessit, quem tamen ad rei literariæ decus spectare censet, & reduci suadet Ern. Corhm. *consf. Acad. 44. n. 33.* Sed tamen Licentiatorum nomen hodieque frequens est, & plerumque uno eodemque actu & tempore conferri solet his, qui publica solennitate adhibita in Doctorum ordinem adscribuntur. Licentiati dicuntur, quod eis liceat, quodcumque velint, summam Doctoris dignitatem petere & consequi. Eos Buddeus Μελοδιδασκαλῆς vocat, Pontanus Doctores designatos. Et Alciat. *in l. 57. ff. de V. S.* esse dicit, qui nondum quidem Doctorum insignia susceperunt, electi tamen autoritatisque sunt, quos etiam in favorabilibus pro Doctoribus haberi scribit. Sunt autem in duplici differentia; vel enim examinati tantum sunt, & publicè pro gradu disputarunt, qui κατὰ χεῖρας κότετα Licentiati, rectius Doctorandi vel Candidati audiunt; vel præter ista, quæ dixi, simul publico promotionis actu Licentiati renunciati sunt, non multum differente ab eo, quo Doctores creantur, nisi quod ibi pilei seu bireti impositio non adhibetur, nullumque prandium Promotoribus solvitur, & ob id eos Tubingæ nüchternæ Doctores dici notat Befold. *in Thef. practic. verb. Doctor.* atque hi quoque Assessor Camera fieri possunt. *Ord. Cam. part. 1. tit. 3.* Ruland. *de Commiss. l. c. 14. in fin.*

§. 11. Ne verò summus Doctoratus honor temerè & sine delectu doctis non magis quàm indoctis tribuatur, & in fraudem atque detrimentum Reipublicæ præclaris Doctorum elogiis atque titulis commendentur, qui eis prorsus sunt in-

indigni, inquirendum Diribitoribus eorum honorum ante omnia, nec superfunctorie est, dignus eximio Doctoris titulo & praconio existat, an minus, *l. 11. C. de Adv. 1. l. 7. C. de Prof. & Med.* Neque locum hic invenit illud cujusdam Professoris, qui cum ex quodam studiosorum quassisset, num qua lege ex Justiniano corpore sciret defendere eos, qui in Doctores promovent, amplisque titulis extollunt publica scriptura, qui tamen non magnopere docti & periti essent? diu dubitantem evolvere jussit *l. 18. pr. ff. de adit. ed.* ubi quæ venditor de servo vendito affirmavit v. g. constantem, laboriosum, aut curacem, vigilacem esse, aut ex frugalitate peculium acquirentem, hæc omnia ab eo non amare exigenda esse Gaius ait, sed cum temperamento, sed ex æquo & bono modicè: quasi jam & hic sufficiat Candidatum promovendum in arte juris ad aliquem modum & mediocriter versatum esse. At enim nequicquam eo excusaveris superiorum honorum Collatores. Namque qui Doctor evasurus est, eum non modicè doctum esse satis est, sed, quod gradus excellentia pollicetur, insigniter & supra ceteros, qui inferioris gradus honores adipiscuntur, eruditum esse necesse est. Accedit, quod qui Candidatos hujus gradus publice commendant, & de probatâ sibi eruditione testantur, non simpliciter doctos esse dicunt, sed doctissimos, sed clarissimos, sed consultissimos, excellentissimosque, & omninò tales, qui insigni gradus istius prærogativa digni reperti sint. Tales ergo, quales esse profitentur, præstare debent: quemadmodum venditor, qui Servum cocum optimum esse dicit, optimum in eo artificio præstare debet, secus atque ille, qui simpliciter cocum esse dixerit: hic enim emtori satisfacere videtur etiam mediocrem præstando, *ead. l. 18. §. 1. conf. Dieth. addit. ad Besold. Th. Pract. verb. Academia.* Cæterum qui abusi potestate suâ temerè indignos admittunt,

oidd

D 2

eos

eos puniri posse & exui privilegiis suis, tradit Gregor. Tholof. *d. Republ. l. 18. c. 9.* Matth. Stephani *de Jdicit. l. 3. p. 2. c. 14. n. 126.* quo pertinet *c. privilegium n. qu. 3.* & Scholarem indignum, si petat insignia Doctoralia, mortaliter peccare scribit Jason *in rubr. ut nem. lic. sine jud. aut.* Sunt tamen, qui volunt mitius aliquantum agendum esse cum eo, qui indolis egregiæ spem & fidem examinatoribus de se facit assiduitatis & diligentia studii deinceps danda, nec illic, si non bene steterit in examine, rejiciendum, ne fortè more ingenii humani repulsæ ignominiam non sustinens odium literarum induat, & à studiis planè abalienetur, Alciat. *de V. S. n. 51. p. m. 37.* Matth. Stephani *de Jurisdic. libr. 3. part. 2. c. 14. n. 81.* Septem Doctores examini Candidati adhibendos vulgò probant *ex l. 10. C. de Prof. & Med. lib. 10. Gloss. in l. 7. d. t. Bartol. ibidem & alii.* Atque si contingat, ut unius Collegii septem Doctores in aliqua Academia non habeantur, ex alia evocandos, Abb. *in c. proposuisti d. probat.* Sed hodierni Collegiorum Academicorum mores huic numero se non alligant. Ben. *de privil. 7ct. p. 1. privo. 11. n. 4.* Est autem examinatio adhibita de forma substantiali promotionis, adeò ut etsi quis notoriè sit doctus, nihilò magis examen evitare queat, Jas. *in l. divorzio §. interdum. n. 10. ff. sol. matrim.* Quod si aliquem ex Examinatoribus futuris sibi nimis acerbum & privato quodam odio votis suis repugnantem vereatur, potest eum recusare Candidatus, causa suspensionis apud Rectorem vel Cancellarium Academiae docta, nec futili comperta juxta Corset. *singulari Suspicio.* Et si universi citra causam eum rejecerint, apud eundem Cancellarium de repulsâ iniquè sibi data conqueri eum posse, & vel ab hoc solo probari tradunt Jo. de Imol. *in c. ex literis. de constit. Abb. in c. cui causam d. offic. deleg.*

§. III. Quibus ita ritè præmissis tandem in loco publico

blico præsente & inspectante frequentissima studiosa Juventutis corona cum insigni spectabilique pompa, ritu verbi- que solennibus, quo rei majestas gradusque dignitas & excellentia, tantò magis sese animis intuentium insinuet, taci- taque veneratione ab omnibus excipiat, ipse Inauguralis actus celebratur. Primum ergò, ubi petita & impetrata à Cancellario, vel eo, qui vice hujus fungitur potestate, sub invocatione divini nominis Doctores publicè renunciavit & proclamavit Brabeuta s. Promotor, in cathedram eos evo- cat, atque eo ipso simul in quasi possessionem omnium ju- rium, privilegiorum, ornamentorum, eminentiarum, im- munitatum, atque dignitatum gradui Doctorali concessa- rum, & quibus de jure Doctores utuntur & gaudent, indu- cit ac immittit, fiduciaque doctrinæ acquisitæ posthàc eis jus & potestatem impertit standi in cathedra, docendi, inter- pretandi, respondendi, & disputandi: Nam cathedra velut investitura quadam & possessionis traditio est, quæ illud Jus eamque potestatem, quam modo dixi, denotat & con- cedit *e. fin. dict. 40.* Quam Cathedram ut ornent, monen- tur. Nam Cathedra per se non facit Doctorem, sed cathedram Doctor, & qui benè sederit super cathedra, honorem accipit ab illà, qui malè sederit, injuriam cathedræ facit, & ab eà iterum deturbari ac degradari potest & debet. *d. c. (2)* Liber eis traditur, quo subindicare Promotor vult, omnem scientiam ex libris quærendam, & hauriendam esse, nec quenquam ad sublime Doctores fastigium ascensurum, nisi qui libros multà sedulitate evolverit ac revolverit, ac the- saurum ibi repertum altè cordis sui penetralibus immiserit: Ac primò quidem ille exhibetur clausus, quo significatur etiam absque libris eos sapere, & in scrinio pectoris sui conditam sapientiam gestare oportere, ut possint, cum opus sit, etiam non inspectis libris consulenti respondere, & Do-
D 3
ctoris

ctoris obire munia. Mox ille aperitur, eo consilio, ut cogitent, non nimium eruditioni & memoriae suae fidendum, sed hujus infirmitatem & lapsum inspectione librorum praecavendum, emendandum & adjuvandum, siquidem Imperatore teste *in proem. π.* omnium habere memoriam, & in nullo penitus peccare, divinitatis potius, quam mortalitatis est. Quin una monere eos Promotor vult, non jam impetratis Doctoris honoribus esse otio danda corpora, sed cum quicquid scimus, eorum, quae ignoramus, pars sit minima, semper aliquid discendum esse, semper evolvendos libros exemplo Pomponii Jcti, qui jam octo & septuaginta annorum eam vivendi rationem optimam ducebat discendo consensescere, memor ejus, qui dixisse fertur: *καὶ τὸν ἕρεγγυ ποδαὶ ἐν τῇ σαφῶ ἔχῃ, προσμαθεῖν τι βελόμην. l. 20. ff. de fideic. lib. rt.* (3) Pileus Doctoris imponitur capiti, quod pars humani corporis est praecipua, & inde cujus imago sit, cognoscitur, *l. 44. ff. de relig. & sumt. fun.* quodque sedes ac domicilium scientiae & eruditionis est. Pileus olim spectatae virtutis & libertatis indicium erat. Nam veteres pileo libertatem designare solebant, test. *Alex. Sardo lib. 1. c. 1. de mor. & rit. gent.* unde servis hominibus Jus gestandi pilei non erat, sed manumisi demum ob bene merita pileum accipiebant, *l. un. §. 5. C. de lat. libert. coll.* Sic & nostri impositione pilei novam quadam & à literis petita libertate adaugentur, & ex discipulorum servitute ad docentium libertatem vocantur, ex tacentium contubernio ad respondentium classem evehuntur. Materia pilei pannus holosericus pretiositate sua, *l. 37. §. 1. de evid.* insignem Doctoris eminentiam arguit. (4) Annulus aureus digito Doctoris applicatur, quo ei scientia quasi despondetur, & responsa sua consulentibus data obsequandi potestas conceditur. Olim aureus annulus equestris dignitatis ornamentum & hieroglyphicum erat,

erat, & à plebe separabat equites, nec facile cuiquam nisi ob insignem & ipsa re spectatam virtutem, præprimis militarem jus annulum aureum gestandi datum, Cic. *Verr. 5.* Ita recens creatus Doctor in insignem quendam honorem, equestri dignitate minimè inferiorem subveli & cateræ plebi eximi censetur. Porro figura annuli eundem monere debet, ut sit rotundus in actionibus suis, sit perfectus, neminem obliquo verborum circuitu, aut flexuosis ambagibus circumveniat: materia, ut sit sincerus, ut sit puræ & incorruptæ Justitiæ, ejus quam apud A. Gell. *lib. 14. c. 4. noct. att.* depingit Chrysippus, minister, & detestetur non sincerum illum Philosophum apud eund. Gell. *lib. 5. c. 3.* qui profitebatur, se id docere, quam verborum industria causa infirmior fieret superior. Annulus non admittit angulum, non defectum, ita ille non committat, quo unquam boni viri officio defuisse argui jure queat, nunquam à recta & justitiæ conformi sententia sese patiatur abstrahi, secutus exemplum Principis Jstorum Papiniani, qui tanquam Protomartyr Sacerdotum Justitiæ mortem præsentem oppetere, quam scelera & parricidia flagitiosissimi Principis sui Antonini Caracalla defendere maluit, & voluntatem suam ultimam veluti testamento quodam nuncupativo Jurisperitis omnibus, potissimum eis, qui consiliis Principum admoventur, commendavit dicendo, facilius patrarì scelera Principum, quam assentando defendi aut excusari: Hanc Cygnæam morituri JCti optimi cationem veluti ex tripode profectam accipiant, caveantque sedulo, ne veram, quam profiteri se jactant philosophiam, in simulatam convertant. (5) Novissimè osculo excipiuntur, quo monentur, inter cætera consilia & cogitationes eo directas esse debere, ut pacem inter Principem & subditos inter Magistratum & cives, atque inter hos invicem tueantur, ac si quædam ad disfidia vergere, & tran-

-idon

quillitatem civium rumpere providerint, tempestivè componant, nunquam tamen à recto justitiæ tramite deflectendo. Tandem totus actus benedictionibus atque faustis appreciationibus clauditur.

CAP. V.

tractans

De Jure & Privilegiis Doctorum.

SUMMARI A.

- I. Doctores sunt nobiles, & nobilium jure fruuntur. II. Jcti olim summo loco apud Principes habiti. III. Improbabilis eorum consuetudo, qui Doctores à Clavo Reipublica submovent. IV. Gaudent jure civium eo loci, ubi habitant. V. Habitatio vel invito Domino Doctoribus locanda. VI. Possunt expellere vicinum strepitu sibi molestum. VII. Sunt immunes à muneribus, qua patrimonio non indicuntur. VIII. Alio migraturi sunt immunes à jure detractionis. IX. Integra salaria percipiunt, si per eos non stet, quo minus officium impleant. X. In magna auctoritate & honore præ plebeis hominibus sunt constituti. XI. Doctoratus non liberat à patria potestate. XII. Doctor minor lapsus an possit restitui in integrum? dist. XIII. Habent beneficium competentia. XIV. Alias prerogativas ratione delictorum habent. XV. Sumtus in Doctoratum filii facti, non conferuntur. XVI. An privilegiis in Academiis promotorum etiam Bullati fruuntur?

§. I.

Qui eo, quo diximus, modo, ab iis, qui jus & potestatem eam habent, Doctorum titulis insigniuntur, per hoc nobi-

nobilium jure & privilegiis moribus nostris fruuntur. Quamquam Romano jure scientia per se nobilitat, *l. providendum* 7. C. de postul. unde Ulpianus in *l. 2. §. fin. de excus. tut. nobilis*, in *l. 4. sub fin. eod. nobilissimus* à Modestino vocatur, quæ loca iis opposuerim, qui negant, nobilitatem JGtorum ulla lege probari posse. Justinianus Imper. eos Illustres & Magnificos appellat in *proem. Inst. §. π.* Hi namque sunt ex iis, quos Fridericus Imp. in *Auth. Habita C. ne fil. pro patr.* scientia suâ totum illuminare mundum prædicat. Neque enim minus humano generi provident, qui Principibus ac Rerumpublicarum moderatoribus salubribus consiliis assistunt, & quibus modis Regimen suum adversus externos tutari, recteque & justè administrare debeant, instruunt; qui ambigua fata causarum dirimunt, suæque defensionis viribus in rebus æquè publicis ac privatis lapsa erigunt, fatigata reparant, *l. 14. C. de Advocat. div. jud.* quam ii, qui præliis atque vulneribus patriam atque parentes servant. Nescio, inquit Chryostomus in *c. nunquam dist. 56.* quomodo magis ille splendeat, qui ex parentibus natus profusus à virtute alienus est, quam is, qui fuerit mirabilis Dei virtute. Hinc Doctores æquè atque nobiles in Camera Imperiali admittuntur, & paribus stipendiis fruuntur, Ord. Cam. *p. 1. c. 43.* & in capitulares Ecclesiarum Cathedralium unà cum Nobilibus deliguntur, Matth. Stephani de *Jurisd. lib. 2. p. 2. c. 14. n. 94.* imò Colonia Agrippinæ in Metropolitanam cum Principibus, Comitibus & Baronibus Doctores recipiuntur, exclusis Nobilibus, Nolden. *d. Nobil. c. 5. n. 35.* Sigismundum Imper. cum ordinibus Germaniæ sancivisse refert Goldastus *p. 2. Constitut. Imperial.* Dasß der vierdte Theil aller Thum: Stiffen und Pfründen auffgehebet werde für die Doctores und Licentiaten der heiligen Schrift / deßgleichen geist: und weltlichen Rechts &c. Ex eâ ratione Comitissa si nubat

nubat Doctori, non indigno sua conditione nupisse creditur Salyceto in l. providendum C. de postul. quod probat Phil. Paschalis rr. de patr. pot. p. 2. c. 5. n. 67. & seq. ac proinde si maritus moriturus in testamento disponat, ne vidua à se relicta nubat cuiquam familia sua indigno, certà pœna definità si contra fecerit, pœnæ obnoxia non fit, si nubat Doctori, nisi fortè defunctum de generis nobilitate sensisse manifestum fiat. Sic etiam Doctoribus ab Imper. Car. V. Ordin. Polit. Anno 1458. sub rubr. von Doctorn s. desgleichen / & repetita à Rudolpho II. Anno 1577. facta potestas est, vestimenta, ornamenta, aureas catenas annulosque juxta dignitatem & privilegia sua gestandi, quod non aequè omnibus, imò ne nobilibus quidem genere, catenam auream nisi sub hâc moderatione gestare licet, daß solche Ketten nicht über 200. Gulden werth / die sie auch mit einem Schynstelein umbwinden oder durchziehen sollen / wie vor alters herkommen. Cujus constitutionis vigore uxor Doctoris cujusdam, adversus quam Imperialis quædam civitas sub prætextu, quod statutum suum vestiarium violaret, eam multando & pignora capiendo processerat, absoluta est in Cam. Spirensi, teste Bechtio rr. de secur. & salu. cond. th. 226. Porro Doctores possunt sibi citra specialem indultum Imperatoris usurpare insignia nobilium, Wappen mit offnem Schild und Helm / dummodò ab insignibus certæ alicujus familia sibi temperent. Chassan. in glor. mundi. Caman. Diss. de Regal. 3. th. 64. Snaves ergò & miseratione potius, quam refutatione digni sunt plerique ex nobilibus nostratibus, qui eam ignorantia suæ sive excusandæ sive legitimandæ speciem præterdunt, dedecere se, & gloriam Equestris nobilitatis obfuscare honores in Schola quæritos, quos aded non dedecere se putavit quidam cordatior & à præconcepto errore liber ex illorum ipsorum numero Sigismundus Baro de Herberstein,

lein , ut potius majus inde decus accedere nomini suo ,
quàm ex avita generis profapia factus sit. Ex antiquioribus
Germaniæ documentis compertum , multos illustri generis
nativitate conspicuos gradus Academicos ambisse & obtinu-
isse. Conf. Lanf. *Consult. pr. German. p. m. 33.* Non pos-
sum , quin adducam , quod de Didio Juliano Cæsare refert
Ælius Spartianus : *Proavus ei fuit Salvius Julianus , bis Con-
sul , Præfectus urbi , & Jctus , quod magis eum nobilem fecit.*
Neque prætereundum hic nobis est , quod communis Do-
ctorum fert opinio , Doctorem , qui viginti annos contin-
uos in Academiâ docuerit , per hoc fieri Comitern , & inter
illustres annumerari , per *lib. un. C. de Profess. qui in urb. Const.*
l. 12. Arum. vol. 2. §. Publ. disp. 4.

§. II. Jcti apud prisces Romani Imperii Principes in
summo honore erant habiti , & curarum consiliorumque
summi Principis participes semper ad latus ejus stabant , &
dulci amicorum nomine appellabantur , *l. Jurisperitos 30. ff.*
de excuf. tut. l. 17. ff. de jure patron. l. 4. C. de contrab. &
comm. stipul. Alexander Imp. non veretur Ulpianum pa-
rentem suum appellare in *l. 4. C. de loc. & cond.* Ex eo Bal-
dus ad *d. l. Jurisperitos.* notat Doctores semper debere sta-
re ad latus Principis , & Principem debere eos ut Parentes
habere. Non ergò solum patrocínio Reorum , & litibus
privatorum disceptandis in Judicio adhibendi Doctores , sed
etiam clavo Reipublicæ admovendi. Olim præstantissimi
quique Jcti summis Reipublicæ magistratibus fungebantur.
Consules erant , Præfecti Prætorio vel urbi , ut passim in jure
observare licet.

§. III. Demiror ergò , quo fato factum , ut summi Ju-
stitiæ Sacerdotes & Doctores , quibus ob eruditionis & sci-
entiarum excellentiam iste titulus publicâ auctoritate tributus ,
majoribus olim nostris adeò sordere , nulloque numero ha-
berî

beri cœperint, ut reformationem istam, quam exhibet Goldast. in Reichs-Handlungen / p. 167. 171. & seqq. sub manus sumserint Anno 1441. cujus articulo 5. cautum: Alle Doctores der Rechten / sie seynd geistlich oder weltlich / im heiligen Römischen Reich teutscher Nation, sollen nach laut der fürgenommenen Reformation an keinem Gericht / bey keinen Richten und in keines Fürsten / oder andern Rath mehr gelitten/sondern ganz abgethan werden. Sie sollen auch für basshin vor Gericht oder Recht nicht weiter reden / schreiben / noch Rath geben. Sintemahl GOTT den Menschen mit seiner eigenen Weißheit begnadet und versehen hat / so mag er in der fürgenommenen Ordnung seines Rechts selb wohl warten. Hac reformatio tempore Friderici III. sub incude fuit, sed mox ad saniores cogitationes rediere, eamque executioni dari noluerunt. Ejus tamen vestigia hodieque alicubi deprehendere licet, ubi vel statuta vel mores Doctoribus aditum in Senatum aut ad alia reipublicæ munia honoratiora claudunt, & è contrario prout quisque opulentior, aut amicitis aut affinitatibus cum iis, qui magis ceteris in Republica possunt, conjunctior, ad summa quæque subvehitur, qui tamen ignarus rerum omnium, totus emendicata eruditorum prudentia regit & regitur. Quod ego fatum Doctorum pene comparaverim cum eo, quod Hermodoro cuidam accidit. Hunc optimum Virum & singulari eruditione, virtute & rerum prudentia excellentem ob id Ephesii civitate expulerunt, facto eam in rem plebiscito, quod ex græco sic latinè loqui fecit Cicero: *Nemo de nobis unus excellat; sed si quis extiterit, alio in loco & apud alios sit.* Ob quod factum Heraclitus Philosophus Ephesios dignos esse pronuntiavit, quibus gula frangeretur, quàm primùm puberes fierent. Conf. Diog. Laërt. *in vita Heracliti.* Ipse quoque Persarum Rex Darius id factum Ephesii data ad eos epistola exprobravit. Vide

Vide Henrici Stephani *Poesin Philosophicam eique subjectas veterum epistolas*. Hermodoro sua calamitas in honorem cessit. Nam exul Romam venit, ibique operam egregiam Decemviris Civitatem Romanam post expulsos Reges legibus, quæ maximam partem ex gracia petita erant, fundaturis præstitit, iisque Solonis leges interpretatus est, & ob id non solum in summo honore habitus est, sed & statua publicâ decorari meruit, *Cic. lib. 5. Tuscul. Quæst. 3.* meminit ejus & Pomponius in *l. 2. §. 4. ff. d. O. J.* Quæritur, si Doctor aliquis stipendio publico à civitate vel qua alia universitate ad negotia universitatis tractanda sit conductus, utrum singulos universitatis, à qua est conductus, præcedat? quod asserimus, argumento eo, quod manumissus ab universitate quadam fit libertus universitatis, non singulorum, ac proinde non quam universitati debet, singulis ex universitate debet reverentiam, adeoque hos etiam non impetrata venia in Jus vocare potest, per *l. sed si 10. §. qui manumittitur, ubi Zasius n. 7. ff. de in jus voc.* Ita & qui conductus est stipendio publico, ut civitati consuleret, non videtur esse conductus à singulis, adeoque rectè sibi præcedentiam ex status sui dignitate majori contra singulos arrogabit, facit *l. 1. C. de Adfess.* ubi studiorum labor mereri dicitur, ut hi, qui in publicis administrationibus constituti, sociari sibi consiliorum participes cupiunt, spe præmiorum atque honorificentia provocent eos, quorum prudentiam sibi purant esse necessariam. Unde & Advocatus sumtu publico universitatis constitutus impune causas adversus singulos orabit, docente Zasio *in d. l. Excipiendi tamen sunt administratores Reipublicæ, sive qui cum potestate sunt, Prætor aut Consules, quos sequuntur.*

§. IV. Doctor censetur esse civis ejus loci, ubi docet vel profiteretur, Ben. *de privil. Jct. p. 1. c. 6.* quemadmodum miles civis intelligitur esse, ubi stipendia meret, si nihil in patriâ

triâ possideat, l. 22. §. 1. ubi Gloss. & Bartol. ff. ad munic. Bartol. & Alexand. in l. filii 12. §. fin. eod. Bologn. in Auth. Habita C. ne fil. pro patr. n. 31. ac proinde jure & commodo fruitur, quo ceteri jure civitatis gaudent. Igitur barbaræ & irrationabiles sunt consuetudines illæ, quæ Doctores bona immobilia possidere non patiuntur, atque sic eos ad conditionem Judæorum redigunt, notante Besoldo Dissert. de Stud. Magistr. §. c. 9. p. 99.

§. V. Porrò Dominus ei domum suam aut habitationem in domo vel invito locare tenetur, Ben. modo alleg. tr. de priv. Jct. p. 1. c. 9. contra generalem juris definitionem, quæ neminem cogit invitum alteri rem suam locare, l. invitos 11. C. locat. & quæ quisque suæ rei moderator est & arbiter, l. in re mandata 21. C. mandati. eaque ipsi non in loco remoto & obscuro, sed celebri concedenda, ut facile à quovis conveniri & consuli queat, l. 2. §. 37. ff. de O. J. Plane si sit à consiliis, habitatio illi ex publico constituenda. Est domus periti Jcti velut oraculum totius civitatis, ut ait Crassus apud Cic. lib. 1. de Orat. ex quo responsa & auxilium oppressi & injuriis aliorum affecti petunt.

§. VI. Ulterius ut habitatio illi sua sit quietâ & secura, neve ab aliis in vigiliis & meditationibus suis turberetur, indultum eidem est, ut possit fabricis ceterisque, qui artem strepitu suo vel fœtore, aliove modo molestiam sibi futuram exercent, in viciniam suam concessuris, & officinam extructuris novum opus nunciare, & ne sedes ibi suas sibi figant, prohibere, arg. l. un. sub fin. C. de Stud. liber. urb. Rom. & Constant. lib. 11. Præventionis jure prævalet Doctor, l. qui balneum 9. ff. qui potior. in pigm. quamvis aliàs sua cuique domus sit tutissimum refugium & nemo invito ea expelli debeat, l. 18. ff. de in jus voc. l. 22. ff. de injur. Menoch. lib. 2. d. arb. jud. qu. c. 234. n. 7. Coler. de proc. exec. p. 1. c. 4. n. 3. ubi

ubi hanc theoriam se practicasse scribit hic loci contra quendam victorem, qui se ipsi ingesserit ad latus in vicinia, & sub mediam noctem surgendo ac compingendo stipandoque vasa vinaria tantos strepitus ac clangores excitavit, ut multas noctes insomnes transigere coactus fuerit non sine periculo salutis. Propterea etiam hac de re Consiliarios Illustris Gubernationis Vinariensis interpellatos Senatui Jenensi in mandatis dedisse refert, ut compellerent victorem ea habitatione dimissa de alia cogitaret, & operas suas in ista vicinia intermitteret. Imò etiam præventus à fabro sit, tamen si alibi habitatione idoneam non possit invenire, quàm in ea via, ubi faber habitat, nihilominus posse hunc expelli ex communi Dd. sententia tradit Menoch. *d. arbitr. jud. qu. c. 236.* quia utilior est causa studiorum, & Doctor officio & consiliis suis plus prodest Reipublicæ, quàm artificio & opera sua artifex. Nisi consuetudine aliud sit receptum, & Doctor in via fabris communiter habitari solitâ domum conducere vellet, quemadmodum in civitate Neapolitana fabros habere officinas subtrus Doctorum domos, imò juxta Ecclesias, testatur Joh. de Amic. *conf. 104. n. 12.*

§. VII. Quod dixi: Doctorem gaudere civium jure in eo loco, ubi proficetur aut docet, vel aliàs consulendo vel advocando Reipublicæ operam dat, illud accipiendum vel advocando Reipublicæ operam dat, illud accipiendum de commodis solùm, non autem incommodis & oneribus, quæ quis in Republica eo, quod civis est, sustinet. Sic ergò sunt immunes ab onere tutelæ, *l. 6. C. de Profess. & Medic. lib. 10.* quod aliàs tanquam munus publicum, *pr. Inst. de excus. tut.* omnes ex Republica regulariter subeunt, *l. 28. C. de decur. lib. 10.* quod tamen non promiscuè omnibus, sed his solùm, qui Romæ, aut qui ex constitutione Justiniani Constantinopoli aut Beryti vel in patria propria docent, tributum esse videtur, *l. 6. §. 12. ff. de excus. tut.* vel qui sunt
emi-

eminentioris doctrinae, *d. l. 6. §. 10.* vel qui in consilium
 Principis adsumti, *l. 30. d. 1.* Atqui vacatio à tutela Medicis,
 Rhetoricis, Grammaticis, qui sunt intra numerum, etiam
 extra patriam tribuitur, ead. *l. 6. §. 2.* Ergone plus his fa-
 veretur? Accursius objectum, *§. 12. d. l. 6.* de Doctoribus va-
 gabundis, id est, sine salario & publica autoritate docenti-
 bus accipit. Ita porro sunt immunes ab hospitacione mili-
 tum, *d. l. 6.* Zafius *in parat. ff. de procur. n. 35.* Sunt immu-
 nes ab oneribus portas civitatis custodiendi tempore mili-
 tiae vel ob pestis suspicionem, aliasque excubias nocturno
 vel diurno tempore agendi, nec similiter illis atque aliis ci-
 vibus imponi potest, ut armis vel loriceis se muniant, *d. l. Me-
 dicos 6.* Ord. Cam. *p. 1. c. 49.* Ben. *de privil. Jct. p. 3. c. 97.* Me-
 noch. *lib. 2. cent. 4. c. 379. n. 3.* neque collectas solvunt per *can-
 dem l. Ben. p. 3. c. 98.* etiam tempore belli, & qui exigunt,
 puniuntur arbitrio Judicis secundum Menoch. *d. arbit. jud.
 qu. c. 379. n. 3.* quod limitant, nisi fortè summa rerum neces-
 sitas urgeat, quam Principes vel Respublica declinare, nisi
 & ipsi Doctores aliquid conferant, non possit, Ben. *d. l. n. 1.*
 Ab his autem oneribus, quæ possessionibus vel patrimonio
 indicuntur, nulla privilegia præstant vacationem, *l. 11. pr. ff.
 de vacat. & excus. mun. l. 2. C. de mun. patrim. lib. 10. l. 6. §. 4 ff.
 de mun. & hon.* Denique sunt immunes à vectigalibus solven-
 dis, *d. l. 6.* Auth. *Habita C. ne fil. pro patr.* ubi Doctores
 conamuniter, licet enim ibi nulla expressa mentio fiat immu-
 nitatis à vectigalibus, tamèn ex eo, quod venire & securè
 habitare jubentur, per bonam consequentiam etiam hæc
 immunitas fluere videtur. Quid tamen si quis fraudulentò
 consilio cum rebus suis immunibus res aliorum munes seu
 munificas importasse deprehensus fuerit, utrum immunes
 cum munificis, an potius hæc solæ committuntur? Sanè qui-
 dem æquius esse videtur has solum in fiscum cadere, ut no-
 tat

tat Bl. in *l. cum proponas n. 11. C. de naut. fœn. l. si publicanus*
4. §. de rebus & *l. 11. §. 2. ff. de public.* & ibi Bartol. contra-
 rium tamen de jure civili verius est, per *l. 3. C. de naut. fœn.*
l. cotem. 11. §. dominus ff. de Publican. ubi responsum navem
 cum mercibus publicari, nullâ factâ distinctione licitarum vel
 illicitarum; & si navis publicatur, quidni & merces, quan-
 tumvis licitæ: non enim navis est in numero rerum illicita-
 rum, Wissenb. *ad π. p. 2. D. 15. tb. 25.* Salicetus tamen in *d.*
l. 3. C. de naut. fœn. paulò subtilius distinguit, an res licitæ
 munificæ tamen cum immunibus importentur, & eo casu
 saltem munes in commissum cadere, *l. 4. §. 1. l. 8. §. 2. de pu-*
blic. an verò cum immunibus res plane illicitæ & quæ ne-
 quidem ab eo, qui paratus sit solvere vectigal, importari pos-
 sunt, invehantur, & hoc casu eas indistinctè committi, per
d. l. 11. §. 2. ff. de Publican. & *l. 3. C. de naut. fœn.*

§. VIII. Doctores domicilium mutaturi & alio emi-
 grati, vel aliàs bona sua & hereditates sibi delatas transla-
 turi, sunt immunes ab onere detractiois, seu certa bono-
 rum parte aut pecuniæ summa ei civitati pensanda, è qua e-
 migrant, aut bona sua transferunt, quod alicubi locorum
 receptum, Gail. 2. *Obs. 36. n. 9.* & in Comitibus Ratisbonæ
 Anno 1594. celebratis non obscurè probatum. Vocatur
 Germanico sermone *Abzug / Abschoss / Nachsteuer.* Atque id
 non solum illis competit, qui in Academiis versantur, &
 artem juris docendo & profitendo exercent, sed & qui extra
 Academiam consulendo, patrocinando, advocando occupan-
 tur. Ernest. Cothm. *Resp. Academ. 19.* Berlich. 3. *Conclus. 21.*
n. 31. Arum. ad A. B. c. 16. Klock. *de contrib. c. 15.* idque lo-
 cum invenit, non solum quando agitur de bonis Doctorum
 à viduis aut liberis eorum transferendis, sed & si ipsi viven-
 tes vel ex persona propria, vel uxoris res hereditarias de lo-
 co in locum transportare velint, *l. 6. ibi: unâ cum uxoris.*

C. de Prof. & Medic. l. ult. C. eod. l. 2. §. ult. C. de Episc. & Cler. l. ult. C. de privil. Schol. Berlich. d. corcl. 52. n. 34. 35. Corhm. d. l. Richter. in Autb. Habita C. ne fil. pro patr. Sed hoc accipiendum de rebus mobilibus: hæ namque personam Domini sui sequuntur, & quasi ossibus ejus inhaerent, Gail. 2. Obs. 124. n. 18. Secus sese res habet de immobilibus, quæ Statuto cujusque loci subjacent, neque respectum habent ad jus & conditionem personæ, quæ non mutatur rerum conditio, l. 2. §. 2 ff. de V. O. Coler. de proc. exec. p. 1. c. 3. n. 232. 238. Carpz. 3. c. 12. d. 16.

§. IX. Salaria etiam solvenda Doctoribus vult Imperator in sæpe all. l. 6, *C. de Prof. & Med.* quæ an honestè petant queritur? Inhonestè peti dicit Ictus in l. 1. §. 5. de *extraord. cognit.* eò quod res sit sanctissima civilis sapientia, nec pretio nummario æstimanda vel dehonestanda, adeoque Prætorum vel Præsides jus non dicere Juris Professoribus, honorarium in Judicio petentibus, quod initio Sacramenti & causæ ultrò à litigatore offerendum. Sed hæc accipienda de iis, qui gratis Jus civile proficiuntur, ut olim Jcti. Cic. lib. 1. de *orat. & aliis locis.* Wesenb. ad ff. de *var. & extraord. cogn. num. 2.* Caterum qui operam suam advocando vel consulendo vendicant, nihil impedit, quo minus pactum honorarium petant, d. l. 1. §. 10. & studiosos Juris, qui salaria petebant, exigere hæc posse D. Antonius Pius rescripsit in l. 4. ff. *eod.* itemque Adseffores & Comites Judicium, d. l. 1. §. 8. l. 4. de *off. adseff.* neque quod Professoribus solvitur, salarium meriti pretium, seu civilis sapientia merces sive æstimatio est, sed operæ, sed occupationis, quæ impediti rebus suis vacare non potuerunt, præmium seu remuneratio, ad quam lege naturali omnes adstringimur, l. 25. §. 11. de *petit. hered.* Danda verò opera est Principi aut Rerumpp. Reffloribus, ut salarium vel in principio cujusque

jusque anni, vel singulis semestribus dimidia salarii pars, vel
 quadrimestribus quarta pars & anticipatè solvatur, Baldus ad
l. per hanc C. de Adv. div. jud. l. 1. C. de suffrag. Alex. ad l.
diem functo ff. de off. Adfess. idque ne duabus curis, & rei
 domesticæ sollicitudine & studiorum occupatione distrahan-
 tur. Tantus autem favor salarii est, ut si per eos, qui ca-
 piunt, non stet, quo minus officium & operas suas exhibe-
 ant, vel meru pestis bellive, aut alias permissu superioris ab-
 sint, vel intra annum moriantur, neque ipsi, neque here-
 des eorum quicquam de salario prærogato reddere cogan-
 tur, imò & nondum solutum debeatur, *l. 4. ff. de Adfess. l.*
38. §. 1. ff. locat. etsi tempus, labor & pecunia divisionem re-
 cipiant, *l. 9. §. 1. locat. l. 10. ff. de ann. legat. Gail. 1. obs. 44.*
 imò & nondum solutum debeatur, arg. *d. l. 4.* aliud tamen
 de cæterarum artium opificibus sive artificibus, quæ sunt ex-
 tra literas vel notas positæ, ut loquitur Ulpianus in *l. 1. §.*
7. d. r. de extraord. cognit. dicendum, qui mercedem nullam
 accipiunt, nisi operâ præstitâ, & si fortuito casu, quo minus
 præstent, impediuntur, quamque accepere promutuam, re-
 petuntur, *l. 15. §. 6. ff. loc.* Ita consuluit Decius *cons. 70.* in
 casu, ubi propter incursum Francorum in Tusciam officia-
 les Pisani Doctoribus scripserunt, ne legerent, integrum il-
 lis salarium deberi non secus atque si toto anno legissent.
 Geminum est, quod Jason docet ad *l. 4. ff. de off. Adfess.*
 Doctorem conductum ad legendum Paduæ, si non potuit
 ibi legere propter bellum, quod Venetis inferebatur, inte-
 grum tamen salarium petere posse. Id quod extendunt, et-
 iam si plures salarii præstationes per menses vel partes anni
 fiant, hic enim nihilò minus unicam præstationem annalem
 intelligendam: & contra si Doctor aliquis ad plures annos
 conductus esset, non tamen nisi annum stipendium trans-
 mitti; quia tot sunt obligationes, quot sunt anni, & ideo an-

ni coepta saltem salarium deberi. Denique Doctore, qui consenuit in officio & jam per senectam, vel aliam infirmitatem officio suo satisfacere nequit, nihil de salario subtrahendum, sed ob ejus merita prospiciendum eidem est, ut quod superest vitæ spatium, honestè & ut se deceat, exigere queat, arg. *l. ii. ibi: veteranis in præmium assignatis ff. de evict. Speckhan. cent. 2. cl. 1. q. 10.*

§. X. Doctores in eximia quadam dignitate versantur, & inter egregias personas referuntur, Menoch. *d. arb. Jud. qu. c. 70. n. 9.* Sichard. *ad l. 12. §. in omnibus C. d. reb. cred.* Hinc qui Doctore scribit, tenetur eum vocare Patrem, non Fratrem sub pœna arbitraria Judicis, quod *ex l. 2. C. de off. div. jud.* notat ibi Glossi, & Alexand. *in add. ad Bart. ibid.* Porrò Doctor testimonii dicendi, vel jurisjurandi præstandi causa ad Judicem evocari non debet, sed ad eum mitti, qui domi excipiat, *l. 15. ff. de jurejur. l. 12. §. in omnibus C. de reb. cred.* & si apud Magistratum vel Judicem compareant, non stare sed sedere apud ipsum Magistratum vel Judicem debent, pœna ternarum librarum auri statuta adversus eum, qui id denegaverit, *l. fin. C. de off. div. Jud.* Denique *ex l. un. C. de Honorat. vebic. lib. 11.* notant, quod ubi Princeps in aliqua civitate tanquam hospes versatur, præter eum & Doctores nemo vehiculo uti possit. Ea item Doctoris est autoritas, ut ipsi plus fidei, quam alii cuique imparis conditionis habeatur, adeoque Doctor testis plus valeat, quàm testis alius, qui sine dignitate est, Alex. *consil. 18. lib. 1. in fin.* Menoch. *d. arb. jud. qu. c. 96. n. 9. lib. 2.* quemadmodum in genere in dignitate constituto major fides, quàm plebejo tribuenda, *l. 3. in pr. ff. de test. Nov. 90. c. 1.* Sic & Doctores duo ex una parte de re aliqua deponentes præferuntur tribus, qui non sint Doctores, ex altera contrarium deponentibus, *c. in nostra præsentia 32. de test. ibique*

ibique Glossa. Ben. p. 2. c. 53. Non tamen Doctoralis dignitas impedit, quò minus ille, qui Notarius creatus est, etiam postquam Doctor factus est, notariatum exerceat, & instrumenta publica conficiat, quemadmodum responderunt Lipsienses 1616. M. Octobr. Hat sich ein Notarius Publ. bey Euch mit Nahmen G. M. in Doctorem juris creiren lassen / so hat Er sich dadurch seines Notariat - Ambts nicht verlustig gemacht / sondern ist sich desselben zu gebrauchen / und Instrumenta zu fertigen wohl befugt. B. X. W. Vid. Berlich. *decis. 27.* Non tamen eo, quod quis Doctor creatur, fit Notarius, nec potest publicum & solenne instrumentum conficere, Carpz. *Resp. lib. 6. tit. 2. resp. 18. per tot.* Olim responsis prudentum ea vis & potestas data, ut judici non liceret ab iis recedere, S. *responsa prudentum Inst. de I. N. G. & C.* unde & juris conditores interdum appellantur, l. 23. C. de procur. l. ult. C. de leg. l. 25. C. de nupt. hodiè illorum autoritas etfi non necessaria, probabilis tamen est, arg. l. 13. C. de sent. & interloc. omn. jud. & vel unius celebris & sinceri Doctoris responsum succumbentem liberat ab expensis, Pacian. de probat. lib. 2. tit. 41. n. 25. Sichard. ad l. properandum C. de jud. Doctoris tamen testimonium de consuetudine testantis non plene probat, arg. l. 9. §. 1. C. de test. l. 20. in fin. C. de quest. Mynsing. 6. obs. 68.

§. XI. Doctoris autem illa dignitas tanta non est, ut solvat filium nexu patriæ potestatis: nam neque militia solvit, S. *filius familias 4. Inst. quib. mod. jus p. p. solv. l. 35. ff. de rit. nupt. l. 5. l. 6. ff. de pecul. castr. l. 3. C. eod. l. 7. C. de patr. pot. militantibus comparantur J Cti & Doctores, l. Advocati 14. C. de Advoc. div. jud. neque veteres J Cti liberabantur, l. fori 4. C. de Adv. div. jud. l. ult. in fin. pr. & S. fin. C. de inoff. testam. Nov. 38. pr. & §. 3. Bald. in l. simaritus 7. C. de patr. pot. Jas. l. patre furioso n. ult. ff. de his, qui sunt sui vel alien. jur. Schneidew. ad*

d. §. 4. Inst. d. t. Wesembec. ibid. Strauch. diff. ad jus Inst. IV. ch. 28. frustra dissent. Mynsing. add. §.

§. XII. Ei, quod haecenus diximus, videtur consequens esse, Doctori, si minor 25. annis captus sit, non amplius patere beneficium Pratoris, de restitutione eorum, qui ob lubricum aetatis lapsi sunt, quandoquidem non citra impudentiam in iudicio allegaret se vel juris ignorantia vel errore facti & imprudentia consilii inopia lapsum propter aetatis defectum, adeoque velle restitui: Namque allegatio haec professioni vitae foret contraria, cum turpe sit causas in foro oranti, idque multo magis ei, qui ob summam, quam adeptus est, in iure scientiam, Doctoris titulum meruit, ius in quo versatur ignorare, test. Q. Mucio in *l. 2. §. 43. ff. de O. 7.* & Doctor Juris jam sua prudentia sit, vel debeat esse instructus, arg. §. 1. *Inst. de J. & J. ibi: rerum humanarum notitia. cui non succurritur l. 9. §. 3. de Iur. & fact. ignor.* At qui postulare aliquid, quod sit alienum à professione nostra, iniquum & incivile foret, *l. 6. C. d. mun. patrim. lib. 10.* Porro ex Cic. *lib. 3. de orat.* probant, olim referri solitum ad Jctos non solum de iure, verum etiam de filia collocanda, de fundo emendo, de agro colendo, de omni denique aut officio aut negotio. Ita sentiunt Glossa in *l. professio. 6. C. de mun. patrim. lib. 10.* Salic. in *l. 1. C. qui & adv. quos.* Duaren. *ibid.* Gomez. *2. resol. 14. num. 5.* Bronchorst. *1. misc. 28. & Dd. comm.* Nos eum iis sentimus, qui locum restitutioni faciunt, si Doctor minor lapsus sit errore facti in contractibus scilicet & negotiis gerendis ob inconsultam aetatis levitatem. Nihil enim commune habet professio juris & artium cum bonorum administratione, & in rebus agendis prudentia, quae non ex libris, sed usu & experientia comparatur. Inest huic aetati, quantacunque praedita sit juris prudentia, levitas quaedam, & imbecillitas iudicii & multarum rerum *inregia.*
Quam

Quam in rem rectè Cicero *in fin. 2. de offic. de querenda*, inquit, *de collocanda pecunia, etiam de utenda commodius à quibusdam optimis viris ad medium Janum sedentibus, quam ab ullis Philosophis ulla in Schola disputatur.* Ut proinde credibile non sit, de iis, quæ supra ex Cic. adduximus, purâ filia collocanda, fundo emendo, requisitos esse etiam Adolescentes rerum prudentia destitutos. Præterea quæ sunt facti, facile prudentissimos quosque fallunt, *l. 7. §. ult. de curat. furios.* Et hæc opinio non obscure probatur *l. 1. in fin. ff. de min. l. 1. C. qui & adv. quos. l. 2. C. d. t. de min.* ubi qui homines sunt frugi & industrii, qui magistratus & honores gerunt, multorum liberorum parentes, remque familiarem benè ac prudenter administrant, nihilominus si captos esse sese probent, restituuntur, cum tamen non jam infirmi fragilisque consilii, sed pleni & prudentis esse videantur. Sane quidem non tam facile creditur homini industrio, Jurisperito, Decurioni, si se lapsos esse dicant, nihil tamen impedit, quò minus probata læsione restituantur, *d. l. 1. qui & adv. quos.* Planè si juris ignorantia, si in rebus professionem suam attinentibus captus sit, v. gr. si forte exceptionem, quam putabat ad merita causa non pertinere, opponere neglexerit, satis impudenter restitutionem peteret, *arg. d. l. 2. §. 43. ff. d. O. 7.* Et hanc sententiam amplectuntur Eguin. Baro *in l. 1. ff. de postul.* Mornac. *in l. 2. §. 43. ff. de orig. Jur. Fr. Sarmient. 3. sel. interpr. c. 12.* Fachin. *3. contro. 5.* Perez. *ad t. C. qui & adv. quos.* Wisenb. *p. 1. π. D. 14. th. 4.* Vinn. *lib. 1. sel. qu. c. 13.*

§. XIII. Ex singulari favore Doctorum, & reverentia eruditioni & virtuti eorundem debita sequitur & illud, quod in carcerem & vineula compingi facile non possint. Hinc si contingat eos facultatibus labi, nec esse solvendo creditori-

ditoribus undiquaque urgentibus, non metuunt carcerem, etiam si ad commune illud & ultimum debitorum beneficium bonorum cessionis, quod flebile adjutorium, item miserabile auxilium *in l. pen. & ult. C. d. cess. bon.* Justinianus appellat, non confugiant; sed habent beneficium competentiae, & condemnantur in quantum facere possunt, hoc est, ut tantum eis à creditoribus relinquatur, quantum ad tolerandam honestè vitam opus est, *arg. l. 6. l. 18. ff. de re jud.* Gloss. *in d. l. 6. Alex. in l. centurio 15. ff. de V. & P. S.* ubi militi sub armata militia merenti hoc beneficium indulgetur, quibus comparantur milites togatae militiae, sive JCI & Advocati, *l. fori 4. l. 14. C. de Advoc. 1. Eandem laudem meretur fortitudo foro atque castris edita*, secundum Val. Maxim. *l. 3. c. de fortitudine*, & proinde rectè ab illis ad hos argumentum ducimus, vid. Everhard. *Topic. Legal. loc. à milite armata militia ad militem caelestis militiae*, quamvis de praxi hujus articuli dubitet Paulus de Castro *ad d. l. 6.* nec non Zafius *ibidem n. 8.* Quin neque sumtus ad obtinendum summum Doctoris gradum subministrari à parentibus, sequestrari à creditoribus Doctorandi possunt, Aloyf. Riccius *in collect. decis. part. 5. decis. 2042.*

§. XIV. Eò amplius si criminis etiam capitalis rei deferantur, non mancipantur custodiae, sed datis fidejussoribus judicio fisci fidei suae committuntur, vel jusjurandum ab iis exigitur, *l. 12. C. de dign. lib. 12. l. 1. ff. de cust. reor.* Farinac. *in pract. Crim. tit. 4. qv. 33.* Neque etiam torturae subijci, quantumvis de crimine suspecti & legitimis indiciis gravati possunt, *arg. l. miles 8. C. de quest. l. 3. S. 1. ff. de re milit.* Insuper absolutè definitum est, neminem egregio honore præditum quaestionibus interrogandum, *l. 10. C. de dign. lib. 12. l. 11. C. de quest. l. 4. C. ad L. Jul. maj. adeò ut* sive

si de facto torqueantur, vel terreantur, tamen confessio eo modo expressa non noceat, Ben. p. 3. cap. 39. num. 6. Zang. de torrur. c. 1. num. 3. & seqq. Denique Doctores eminentioris scientiæ facilius dispensationem legum & mitigationem impetrant, quàm plebeii, arg. l. ad bestias 31. ff. de pœn. quam legem laudant & singularem esse dicunt Jas. in l. 1. num. 11. ff. de legg. & in l. jubemus C. de Judic. Boss. tit. d. pœn. sub num. 8. Ad quam legem provocasse fertur Azo vetus Jctus, quem Baldus in l. contractus C. de fid. instrum. appellat fontem legum & vas electionis. Hic cum in publica disputatione quadam fervidior factus Adversarium occidisset & ob id ad pœnam capitis damnatus esset, exclamasse vulgò perhibetur: *Ad bestias, ad bestias*; verba initialia dictæ legis respiciens. At Judices, qui non intellexerunt, quorsum id pertineret, rati ex impatientia ista in se à reo effundi, adeò non mitigati e sunt, ut potius tantò magis ad iram accensi ad executionem pœnæ festinarent. Ita quidem Alciat. l. 9. parerg. c. ult. sed aliis hæc fabulosa videntur. Atque ista breviter delibanda duxi, ne quos dissertationi meæ desinivi, limites excedam. Priusquam caput hoc claudam, nonnihil de favore sumtuum Doctoralium, deinde de Bullatis Doctoribus disquiram.

§. XV. De sumtibus Doctoralibus quæritur, an conferendi sint à Doctore post mortem parentum? quod negatur eò, quod generaliter scriptum est, non subiacere collationi ea, quæ dignitatis obtinendæ gratia data sunt, propter onera dignitati connexa, l. 1. §. 16. ff. de collat. bon. l. 20. §. 6. ff. famil. ercisc. Huc facit l. 50. ff. eod. ubi sumtus, quos in filii studia Pater debita pietate ductus erogavit, non computantur. Et quanquam sumtus Doctorales non pertinent ad studia addiscenda, vel continuanda, pertinent tamen ad eadem

eadem illustranda & promovenda. Namque spe dignitatis Doctoralis aliquando consequenda tanto magis accendimur ad studia tractanda. Quibus accedit, quod lex ista in genere pro ratione habet favorem studiorum, adeoque non arctanda, sed producenda venit, per *l. 19. ff. de lib. & posth. hered. inst. vel exb. l. 13. ff. de legg.* Denique filius Doctor personam patris nobiliorem reddit, & laritia occasionem præbet magnæ, *Nov. 87. c. 1. §. 1. ibique Glossa*, ideoque non videtur velle repetere, quod ejus gratia impendit. Quam in sententiam responso suo ivere Scabini Lipsienses in causa Laurentii Mülleri zu Leipzig Mens. Sept. 1537. Habt ihr auff ernstliches Anhalten und Befehl eures Vaters bey Leben dessen eure studia continuiret / und die insignia Doctoralia erlanget / Er euch auch über die jählichen Unkosten noch 100. Reichs-Thaler zugeschieket / so seyd ihr dieselbe in gemeine Theilung zu bringen nicht schuldig, *B. R. W.* Nisi tamen credendi animo vel imputandi filio pecuniam ad honores Doctorales misisse Patrem probatum fuerit, qui animus non illico probatur ex eo, quod fortè id pater libello rationum vel calendario inscripserit: Nam id alio fieri quam credendi proposito potest. Caterum ubi enormis inter liberos emerfura inæqualitas est sumtibus hisce non collatis, computationi locum fore communiter censent, *arg. l. pen. in fin. C. de Collat.* Sed tamen & hic necessaria alimenta, quibus filius indiguisset domi retentus eximenda collationi, quia hæctenus nihil magis impensum in eum, quàm in alios, *arg. l. 1. C. de neg. gest. Perez. C. b. t. n. 12.*

S. XVI. Plurimi auctores inferiore longè loco Doctores à Comitibus Palatinis interveniente bulla creatos habent, atque eos, qui in Academiis renunciantur, & paribus privilegiis, quibus fruuntur Academici, frui negant: At nullo

nullo jure. Namque certum est, hanc sibi potestatem sumere Comites non auctoritate privata, sed suprema summae Majestatis voluntate atque concessione, atque eadem, qua interveniente collegia Academica gradus Scholasticos distribuunt. Quamobrem cum utriusque ab eodem honorem & privilegia sua consequantur, nulla causa est, cur diverso utrumque jure censeamus & lateri praeter altero prerogativam quandam concedamus, Principe eandem utriusque potestatem sub iisdem qualitatibus deferente. Neque enim credendum, Comitem Palatinum pro libitu suo & arbitrio quomodocumque quoscunque creare; sed quos eruditione & scientia sufficiente instructos riguroso examine ipse cum aliis suae facultatis Doctoribus eo fine adhibitis probaverit. Ex quo ruit potissimum diversa sentientium argumentum, qui ideo negant Bullatos gaudere privilegiis eorum, qui in Academiis renunciantur, quod non legitime, quod nullo examine interveniente, contra *l. 6. C. de Prof. & Med.* promoveantur. Plane aliena est a scopo *l. 51. §. 1. de leg. 2.* quam quidam producant. Nec enim sequitur: Adoptivi liberi aliquando liberorum loco non habentur, E. Bullati non sunt Doctores. A disparatis nihil infertur, alio modo se habet bullatus ad Academicum Doctorem, alio liberi adoptivi ad naturales; Illi cum eundem habeant autorem, saltem mediatum, quem habent Academici, perinde pro veris ac legitimis Doctoribus habendi. Porro dicunt, si statutum de Doctoribus in ordinem aliquem assumendis caveat, ibi non admitti Bullatos, item non admitti ad munus Assessoratus in Camera Imperii. Dicunt hoc, inquam, at non probant. Et quid? si demus hoc ita esse, atramen non videndum, quid Romae fiat, sed fieri debeat secundum Proculum in *l. 12. ff. de off. Praef.*

* (52) *

CAP. VI. & ULT.
DE
Contrariis Gradus Docto-
ralis.

S U M M A R I A.

§. I. Privilegia Doctorum non habent, qui falso Doctoris nomine utuntur, etiamsi longo tempore id fecerint. II. Nec indocti. III. Indigni privilegiis sunt, qui gradum adepti otio se mancipant. IV. Vel sordidis ministeriis se implicent. V. Vel turpi vita se dederunt.

§. I.

Privilegia Doctorum non competunt ei, qui Doctoris nomen atque insignia falso sibi usurpat, etsi jam longo tempore id fecerit: Nemo enim temporis beneficio fit Doctor, non magis atque Decurio, qui secundum legem Decurio non est creatus, *l. 10. ff. de decur.* quemadmodum nec servus statum mutat, si illicite atque improbe ad civiles honores aspiraverit, *l. 11. C. de liber. caus. l. 2. C. si serv. aut libert. ad decur. aspir.* Accedit, quod præscriptio non contingat sine bona fide præscribentis, quæ abest ei, qui quantumvis longo tempore pro Doctore se gessit, insuper falsi pœnam incurrit maxime si non solum verbo sibi adscripsit Doctoris nomen, sed etiam actum quempiam exercuit, non nisi ad Doctores pertinentem, per *l. eos 26. §. fin. ff. ad l. Corn. d. fals.* Quocirca, qui se Doctorem dicit, id probare debet, cum Doctura sit qualitas extrinsecus cuiquam adveniens, nec inesse præsumatur, Bl. in *l. ex persona 3. C. de probat.* Probatur autem per instrumenta, sive literas testi-
mo-

moniales Academiae vel Facultatis, à qua promotus est, vel his deficientibus per testes, vel iuramentum promoti, Br. in *l. 3. C. d. agent. in reb. lib. 12. Mascard. concl. 527.*

§. II. Qui nulla eruditione & scientia idonea imbuti per sordes aut gratiam Promotorum insignia Doctoralia rapuere, quæ solum dignis & bene meritis sunt promissa, Auth. *Habita C. ne fl. pro patr. Petri Gregor. Tholos. de Rep. lib. 18. c. 9. n. 7.* Doctorum privilegiis non fruuntur, eosque gradu dejecti & insignibus spoliari posse, tradit Sichard. *ad l. 1. C. de test. milit. n. 13.*

§. III. Eo amplius, indignos se reddunt Doctorum privilegiis, qui postquam gradum Doctoris adepti sunt, otio & voluptatibus se mancipant, quæ didicere, dedicunt, neque docendo aut consulendo, aut advocando Reipublicæ quicquam profunt, *l. 3. C. de domest. & protect. lib. 12. l. ult. C. d. Adv. div. Jud. 2. l. 17. C. d. testam. milit. add. l. fin. ff. d. excus. tut.* ubi qui sunt in collegio, immunitatibus ejus non gaudent, si artem nullam exercent. Nisi quis ex legitima causa senectutis, v. gr. valetudinis, vel paupertatis professionem suam prosequi impediatur.

§. IV. Qui sordidis abjectisque ministeriis & artibus se implicant, digni non sunt, qui Doctorum dignitate & immunitatibus gaudeant, *l. 6. C. de dignit. lib. 12.* Cujusmodi sunt ars pictoria, *l. 26. §. 12. vers. sed si operas ff. de cond. indeb. coquinaria, l. 65. §. 2. l. 99. §. 4. de leg. 3. scenica, vel histrionica, l. 7. C. de incest. rupt. l. 1. C. de natur. lib. & in genere operæ manuaræ. Quin & ubi Doctor relictis professionis suæ terminis ad mercantiam & cambiam se confert, privilegio & honore Doctorali sese exuit, *Col. de pr. ex. p. 2. c. 3. n. 136.**

§. V. Denique qui postquam in eximium Doctorum ordinem cooptatus est, turpi vita se dedit, variisque & enormibus criminibus sese polluit, dignitatem atque una privilegia amittit: Omnem enim honorem excludit reatus, *l. 1. C. ubi Sen. vel Clariss. l. si qua C. de secund. nupt. l. 47. ff. de rit. nupt. l. 17. C. de dignit. lib. 12. c. nobilis 2. qv. 5. neque iste si forte damnatus sit ad poenam corporis vel capitis, puniri nisi pravia degradatione debet, Hartm. Hartmanni lib. 12. pr. obs. 4. num. 8. Ben. p. 2. c. 44. ubi degradationis modum suo tempore observatum in quodam Doctore de Falconibus recenser, cui inter cætera duo libri aperti, mox clausi, item biteretum de capite, annulus de digiro detractus & in terram projectus à ministerio Justitiæ fuit. Ita miles delinquens ciagulo & insignibus militaribus, *l. 2. §. ignominie causa ff. de his, qui not. infam. bii Clericus habitu clericali prius, quam**

executio poenæ fiat, exiitur, *c. 2. de*

poen. VI.

) ()

PROVINCIALIARIIS
JACOBI BORNII Jcti
RECTORI BENEVOLO
MILIAM SALUTEM DICIT

AD PROMOTIONEM

JACOBI BORNII Jcti
LIPSIENSIS

PROGRAMMA

DE PROMOTIONE

PER SALTVM.

* (56) *

PROCANCELLARIUS

JACOBUS BORNIVS Jctus &c.

LECTORI BENEVOLO

MULTAM SALUTEM DICIT

ET EUNDEM

AD PROMOTIONEM
DOCTORALEM

OFFICIOSE INVITAT.

Promotio, quæ per saltum fit, in Can. 50. Synodi Sardicensis *περοπὴ* dicta, semper exosa non minus, quam nociva habita est; sive quod per repentinos homines, ut plurimum, parum & Ecclesiæ & Reipublicæ consultum creditur, sive quod gressus hujusmodi ambitiosi non raro viam ad ruinam eorum sternerent, qui ita cursum suum transcurrunt. Quemadmodum enim ad ardui & excelsi adificii verticem aliter, quam per scalarios gradus, sine periculo non ascenditur, ita & ad honorum dignitatumque culmen rapido præcipitque cursu, non satis tuto quisquam evehitur. Graviter hinc monet Modestinus Jctus, ut gradatim honores deferantur, Edicto, & ut à minoribus ad majores perveniatur, epistola Divi Pii ad Titianum constitutum esse. Consentit Callistratus, dum scriptum reliquit, gerendorum honorum, non promiscuam facultatem, sed ordinem certum, huic rei adhibitum esse, neque prius majorem magistratum quenquam, nisi minorem suscepit, gerere posse: Non secus
ac

ac Honorius Imperator, de Tyronibus constituit: Tyrones
semper in scholis posteriori loco ponendos, nec enim pati se,
quemquam celsiorem gradum obtinere, nisi cui & laborum
assiduitas & stipendiorum prolixitas suffragentur. Pontificio
potissimum Jure, nefas censetur, & pro crimine reputatur, si
Clericus uno ex septem ordinibus omisso, ceteros susceperit:
indèque cum de Canonicis delictis, agendum sibi proposuisset
Decretalium Compiler, huic tractatui Titulum de clerico per
saltum promoti, inseruit, & Zosimus Papa, in Epistola, ad Isi-
chium Salonitanum Episcopum data, perquam severe: si officia
secularia Principem locum, non vestibulum actionis ingressis,
sed per singulos gradus examinatis temporibus deferunt, quis
ille tam arrogans, tam impudens invenitur, ut in cœlesti mili-
tia, quæ propensius ponderanda, & sicut aurum, repetitis igni-
bus exploranda, statim dux esse desideret, cum tyro ante non
fuerit, & prius velit docere, quàm discere? Assuescat in domini
castris in lectorum primitus gradu divini rudimenta servitii;
nec illi vile sit Exorcistam, Acolytum, Sub-Diaconum per ordi-
nem fieri, nec hoc saltu, sed statutis majorum ordinatione tem-
poribus. Jam verò ad Presbyterii fastigium talis accedat, ut &
nomen atas impleat, & meritum probitatis stipendia antè acta
restentur; jure inde summi Pontificis locum sperare debet.
Amplius qui prætermisissis aliquibus gradibus non superbia, sed
negligentia, ad majorem ascenderit, à majoribus abstinere de-
bere, usque donec congruo tempore prætermisissos acceperit,
Alexander Tertius iussit. Quamvis meritò observandum, om-
ne illud, quod circa ordines hos, & de repetitione prætermis-
sorum dispositum, ex enixa septem ordinum assertionem profes-
sum esse, quos tamen, maximè propter choragium missari-
cum Idololatricum, commenti sunt Pontificii; & primis Eccle-
siæ temporibus constitutum haud fuisse, ut in unoquoque gra-
du, is ministerium præberet, qui ad Sacerdotium promoveri
vellet, vel hoc solum convincit, quod Cajus Pontifex primum
H se

se instituti hujus, autorem gloriatur. Ita enim ille, in Epistola ad Felicem: Apostoli & eorum successores Presbyterorum & reliquorum Ordinationes debite statuerunt; ego vero constituo, quod illi non statuerunt, nempe ut ad ordines Ecclesiasticos gradatim ascendatur; Si quis, addens, Episcopus esse meretur, sit primò Ostiarius, deinde Lector, postea Exorcista, inde sacretur Acolytus, demum Subdiaconus, & postea Presbyter, exinde Episcopus. Cardinalis quidem Baronius, ut & Pontifici dogmatis, & Caji auctoritatem integram & intemeratam, quantum in se est, servet, docet, Caji constitutionem & asertum, exaudiri debere de casu, quo promovendus aliquis est in Episcopum, de cetero utique & ante Caji tempora non licuisse cuiquam, saltuatim ascendere ad Ordines superiores: sed rationem ipse non addit, cur potius ante Cajum potuerit aliquis, contempta ordinum serie, ad Episcopatum provehi, minimè verò ad sacerdotium, cum tamen Episcopus nunquam, nisi Sacerdos prius ordinetur, & ipse Pontifex sine sacerdotio esse non possit. Omnibus utique constat ex Actis Apostolorum, Matthiam immediatè ordinatum fuisse Apostolum; neque per ordines minores transisse. De se ipso Paulinus narrat, cum apud animum suum constitisset, sese cultui divino in clero mancipare, & humilitatis affectu, per omnes gradus ecclesiasticos ire, principio ab ostiario facto, dum Laicus adhuc tempus opportunum captaret, de repente Barcinone à populo raptum, & tractum ad Episcopum, Presbyterum ordinatum: Sed licet ita, neq; ex divino, neq; ex primitivæ Ecclesiæ instituto, ordines isti, gradusq; in ordinibus, ex præscripto Pontifici juris introducti, servandi sint, nihilominus & in functionibus sacris, præproperas promotiones non facile admittendas, ex Lege Justiniani Imperatoris facile probamus, nisi cum ob signem alicujus probitatem, eruditionem aut egregia merita, evidens tale quid exposcat utilitas, tum enim annalium scansiliumque Legum, gratiam fieri, absurdum non fuerit. Omnino ab ipso Episcopatu, muneris eccle-

ecclesiastici, non uni, & nostra memoria, magno ecclesiæ bono, initium fecere, non secus, ut Pompejum à summo Imperio Magistratus initia, auspiciatum legimus, qui non abs re, de se ipso dicit apud Plutarchum, militia numeros omnes se implevisse, & omnes sub se Imperatore. Digna est sanctio ecclesiastica Divi Augusti Electoris Saxoniae, hanc in rem prodita, quæ legatur; ita autem illa Tit. Wie ein Kirchen-Diener vor den Consistorialen. zc. Weil auch bisz dahero nicht geringe Unordnung und Unergermiss hieraus erfolget, daß junge und der Kirchen-Sachen unerfahrene Studiostenen die ritus ecclesiæ noch nicht bekant, die auch selbst noch Lehrens und Unterweissens nothdürfftig, gleich von denen hohen und particular-Schulen / auff die Pfarren geführt werden / Verordnen und wollen Wir, daß hinführo, so viel möglich, keiner auf eine Pfarre verordnet werde, er habe denn zuvor eine zeitlang auff einem Diaconat gedienet &c. & post: Da aber einer in examine dermassen gelehrt / geschreift und erfahren, auch mit Gaben zu lehren ausgerüstet / und im Predigen schon geübet / darzu derv rituum Ecclesiæ nothdürfftiglich berichtet / erfunden, mag mit demselben dispensiret / und solche Person ohne Mittel des Diaconats zu einem Pfarrer verordnet und angenommen werden. Sed non in Ecclesia & Republica tantum per gradus, ad officiorum summa, eundum est, in studiis etiam nostris, cum civilis sapientiae culmen appetitur, triplici gradu iter parandū, majores nostri voluerunt, Baccalaureatu, Licentia, Doctoratu. Et quidē Andr. Alciatus eum, qui prioribus neglectis, Doctorum insignia consecutus est, minus ritè provectum esse, neque Doctoribus concessa immunitate, Privilegiisque frui debere putat. Verendum hinc nobis est, ne dubium à quopiam moveatur, an fas fuerit, morem Majorum nostrorum, quo iis, qui in Doctores juris promovendi erant publicè, seorsim distinctisq; vicibus, & Licentiatuz & Doctoralis gradus conferebatur, immutare ita, ut nunc uterque eodem die tribuatur, & an non & sic, de qua hætenus dictum, per saltum prompè fiat. Sed salva res est, neque enim de essentia est, Licentiatuz, ut loquuntur, peculiari & separato actu, atq; adeo solennitate notabili conferri debere, cum in hac nihil aliud agatur, quam ut concedatur potestas capeffendi honores Doctorales, quod quò ritu, quib; ceremoniis, quove tempore

pore fiat, nihil refert: neque etiam Ordini nostro dicta Lex unquam est, Licentiatos non, nisi alio die, quam quò Doctoratus ipse confertur, proclamari debere, quin potius mandatum nobis, id agere serio, ut, quacumq; ratione in hujusmodi Promotionibus parcamus sumptibus, quo cesset tandem inimica fama, quã dudum, præter meritum nostrum, nullibi, quàm hic Lipsiæ, in easdem majores fieri impensas, jactitatur. Insuper & ipsi solennitati Licentiaturæ debitæ non quicquam decedit, ritusque omnes ante hac observati, hodieque religiosè omninò custodimus. Nec nobis negotium facessunt, Pontificiæ Constitutiones, quibus interdictum est, ne plures sacri Ordines, unã eãdemq; die conferri possint: Quin potius, tanta hætenus est libertas Academica, in honoribus hujusmodi tribuendis, quantam sibi Pontifex Romanus, in conferendis suis ordinibus sumit, ad exemplum Clementis VI. qui Imbertum Delphinatus Principatu abdicato, noctu natalis Domini, ad omnes sacros ordines, uno ductu promovit. Non ergò sive nobis, sive nostris inde metuimus; sed ex autoritate Reverend. Seren. ac Celsissimi Principis ac Domini, Domini CHRISTIANI, Ducis Saxonie, Julie, Clivie ac Montium, Possulati Administratoris Episcopatus Martisburgensis, Landgr. Thur. Marchio-Misnia, & utriusque Lusatiæ, Principalis Dignitatis Comitum Henneberge, Comitum in Marca, Ravensberg & Barbÿ, Dynastæ in Ravensstein &c. Nutrii nostri benignissimi, Cancellarii Academiae hujus perpetui, Domini mei Clementissimi, qui Pro-Cancellariatus munus, hac vice benignissimè mihi demandavit, ad proximum Jovis diem, qui sextus currentis modò mensis Novembris est, iterum tribus Jurium Candidatis, quos ante has paucas septimanas, publicè omnibus, ut quasi in ordine, super natalibus vita, moribus, eruditione, rebusq; condignè gestis, scrutinium fieret, præsentavimus, nimirum
**GEORGIO QVIRINO POECKELIO. QVIRINO HART-
MÄNNO SCHACHERO,** Lipsiensibus, &
ANDRÆ CHRISTOPHORO ROESNERO, Calba-Saxoni,
& Baccalaureatus, & Licentiaturæ & Doctoratus Gradum, conferendum, in Templo Academico debrevimus. Quam Panegy-
rin, ut & Rector Academiæ Magnificus, & utriusque Reipublicæ
Proceres, & Nobilissimi Domini Studiosi, præsentia sua illustri-
orem faciant, enixè rogo. P. P. Postridiæ Kal. Novembr. Anno
1684.

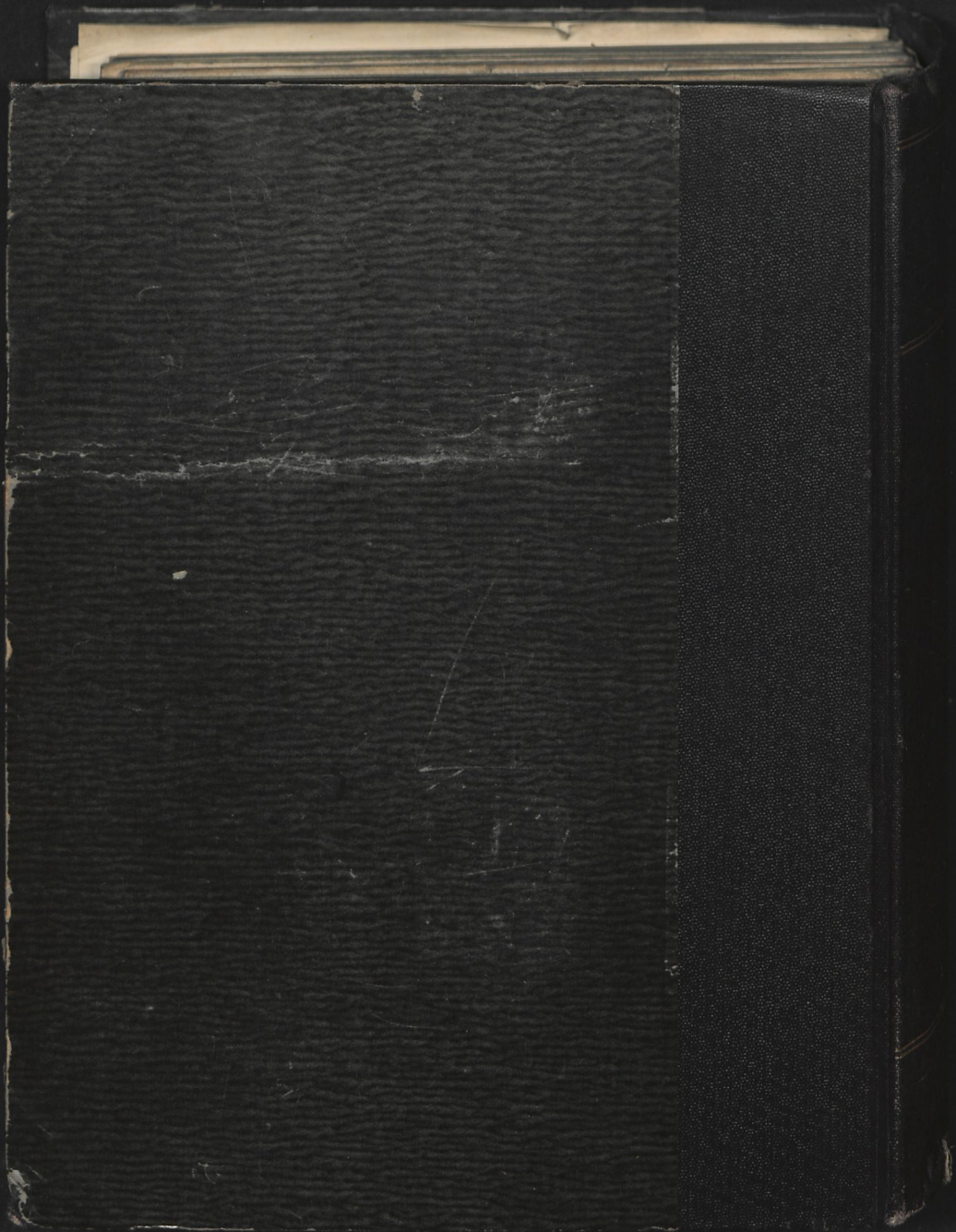
ULB Halle
006 224 121

3

Vol 18
VJ 17

7478.

2

M

PETRI MVLLERI, J^Cti
ET ANTECESSORIS SALANI
TRACTATIO JURIDICA
DE
GRADV DOCTORIS

Don

Der DOCTOR - Würde

CUI ACCESSIT

JACOBI BORNII J^Cti

PROGRAMMA

DE

PROMOTIONE PER SALTVM.

ACCVRANTE

CHRISTIANO VLTRICO GRVPEN.

JENÆ, Typis PAVLI ERICHII. 1715.

1689, 2/1 b
(7 1/2)

